КУЛЬТИВАЦИЯНИ ҲАММА ЕРДА СОЗ ЎТКАЗАЙЛИК

БУТУН ДУНЕ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ҲАМДА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

113 (3085). | Шанба, 12 июнь 1965 йил. | Баҳоси 2 тийин.

ЎЗАРО ТЕКШИРИШ БРИГАДАЛАРИ ПАХТА ДАЛАЛАРИДА

ҲАҚЛИ ЭЪТИРОЗЛАР

Оққўрғонликлар билан юқоричирчиқликлар мусобақадош. Икки район меҳнаткашлари пахтадан ва қишлоқ хўжалигининг бошқа экинларидан мўл ҳосил етиштириш учун астойдил курашмоқдалар. Яқинда оққўрғонликлар мусобақадошлар даласида бўлиб, уларнинг зиммага олган мажбуриятларини қандай бажараётганликлари билан атрофлича қизиқдилар.

Оққўрғонликлар Юқори Чирчиқ пахтакорларининг ҳар гектар ердан камида 32,2 центнердан хирмон кўтариш соҳасидаги қилаётган ибратли ишларини кўришиб, хурсанд бўлдилар. Ҳақиқатан ҳам илғор колхоз, участка, звеноларда шу кеча-кундуздаги ишлар кўнгилдагидек кетяпти. Деҳқонлар июнь ойининг ҳар бир кунидан самарали фойдаланишиб, кўчатларни меҳр билан парвариш қилишяпти. Мусобақадошлар юқори ҳосилли «Политотдел» колхозининг далаларида бўлганда кўп экин майдонлари ёппасига шонага кирганини кўришди. Механизаторлар ва сувчилар ўзларига топширилган ишни садоқат билан бажаришяпти. Ҳар бир туп ўсимликка сифатли ишлов бериб, уларни бегона ўтлардан тозаламоқдалар.

Бундай қувончли фактни бошқа хўжаликларда ҳам кўриш мумкин. Лекин юқоричирчиқликлар ғўза қатор ораларига ишлов беришда бир қанча камчиликларга йўл қўйишмоқда. Мусобақадошлар илғорларнинг ютуқларини таъкидлаш билан бир қаторда уларнинг эътиборларини йўл қўйилган камчиликларни тезда тугатишга ҳам қаратдилар. Мусобақадошлар «Правда» колхозининг бир қатор звено ва участкаларида дала ишлари кўнгилдагидек ташкил этилмаганлигини таъкидладилар. Ғўза қатор ораларига ишлов бериш сифатсиз ўтказилмоқда. Айрим механизаторларнинг ишга масъулият билан қарамаслиги орқасида ғўзани чопиқ қилиш кўнгилдагидек эмас. Культивация саёз ўтказиляпти. Тўла гектарлар учун кураш кенг йўлга қўйилмаган. Жуда кўпгина участкаларда ғўза туплари белгиланган қалинликда эмас. Шундай участкалар ҳам борки, уларда бир гектар ердаги кўчат 70 минг тупдан ортмайди. Колхозда ғўзани ягана қилишга ҳам етарли эътибор берилмаганлиги маълум бўлди. Бир қатор участкаларда ҳар бир уяда 5-6 тадан кўчат қолдирилиб кетилган. Бу эса ҳосил берадиган ўсимликнинг тез ривожланишига салбий таъсир кўрсатмоқда. Шуниси ҳам ачинарлики, колхозда ғўзани суғориш агротехника қоидалари ҳам қўпол равишда бузилган. Чанқаган ғўзалар анчагина гектар ерни ташкил этади. Ўт босган ғўзалар ҳам йўқ эмас. Экинни бегона ўтлардан тезроқ тозалаш чораси ҳалигача кўрилмаган.

Бундай аҳволни Свердлов номли колхозда ҳам кўриш мумкин. Колхозда ўт босган ғўзаларни тезда тозалаш билан деярлик ҳеч ким шуғулланмаяпти. «Ленинский путь» колхозининг 6-, 8-участкаларида қатор ораларига ишлов беришда узилишликка йўл қўйилмоқда. Культивация қилиш, суғориш, озиқлантириш бир-бирига боғлаб олиб борилмаётир. Шу сабабли ғўзаларнинг ривожи паст.

Мусобақадошлар жойларда бўлганларида техникадан, ишчи кучларидан моҳирлик билан фойдаланиш ва йўл қўйилган камчиликларни тезда тузатиш юзасидан ҳамкасбларига қимматли маслаҳатлар бердилар.

А. РАҲИМБЕРДИЕВ.

ЕМ-ХАШАК МЎЛ БЎЛСИН

Областимиз чорвадорлари учун ҳар қачонгидан ҳам масъулиятли, ташвишли пайт келди. Табиат инжиқликларини енгишимиз, чорвамиз учун етарли миқдорда озуқа тайёрлаш керак. Фақат мустаҳкам озуқа базаси яратилгандагина чорвачиликни кескин ривожлантириш, унинг ҳосилдорлигини ошириш мумкин. Буни яхши англаган тадбиркор чорвадорлар ғанимат фурсатни қўлдан бермай ишни бошида пухта қилмоқдалар. Барча имкониятларни тўла ишга солиб, мўл-кўл ем-хашак тайёрлаб қўймоқдалар.

Ўрта Чирчиқ районидаги «Коммунизм», «Ленин йўли» колхозлари, «Тошкент» наслчилик совхози чорвадорлари етарли даражада хашак тайёрлашмоқда. Бу хўжаликларда ўт камчиллиги ҳисобга олиниб, маккажўхори майдонлари ҳам анча кенгайтирилди.

Аммо бундай яхши тадбирларни амалга ошираётган хўжаликлар афсуски жуда кам. Областимиздаги қатор район, кўпчилик колхозларда ем-хашак тайёрлаш иши ёмон аҳволда. Бу йил область бўйича 229 минг тонна дағал хашак тайёрлашимиз керак. Бу ҳосилни асосан мавжуд бедапоялардан ўриб олишимиз ва табиий пичандан ғарамлашимиз зарур. Лекин белгиланган планга нисбатан эндигина 12 процентдан ошар-ошмас хашак тайёрланди.

Ем-хашак тайёрлашда Оққўрғон, Бўка, Орджоникидзе, Ўрта Чирчиқ, Янгийўл районлари, айниқса, орқада қолишяпти. Бўка районидаги «Гулистон», Тельман номли, Охунбобоев номли, «Партия XXII съезди», «Ленинизм», «Коммунизм» каби хўжаликларда ем-хашак ўришга ҳалигача киришилмаган. Шунингдек Юқори Чирчиқ районидаги «Ўзбекистон», «Ленинский путь», «Правда» ва Свердлов номли колхозларда ҳам пичан ўриш ишлари ачинарли аҳволда. Калинин районида эса беда, пичан ўримига етарли даражада ишчи кучи, техника ажратилмаган.

Тўғри, бу йил баҳор қурғоқчилик келди. Ёғингарчилик кам бўлиб, табиий ўт яхши ўсмади. Ҳамма ерда шу баҳона, шу дастак. Лекин бизнинг шароитимизда об-ҳавонинг ноқулай келишини рўкач қилиш ўрнига бор имкониятларимиздан тўлиқ фойдаланиб, бутун йил бўйи етадиган ем-хашак базаси яратиш мумкин. Жумладан, мавжуд бедазорлардан имкони борича кўпроқ ҳосил кўтариш, бунинг учун бедапояларни тез-тез қондириб суғориб туриш керак. Аммо кўп жойларда шундай қилинмаяпти.

Область бўйича беданинг биринчи ўрим топшириғи бажарилмади. Мавжуд 26 минг 800 гектар майдондаги бедапоянинг фақат 18200 гектаридан ҳосил ўриб олинди холос. Ваҳоланки, шу кеча-кундузда беданинг учинчи ўримига киришиш лозим эди. Бу ўрим-йиғимга пухта тайёрлик кўрилмаганлиги, техника, ишчи кучлари етарлича ажратилмаганлигининг оқибатидир. Қатор районларда ўрилган хашак ўз вақтида ғарамлаб қўйилмагани туфайли озуқа нобуд бўляпти. Бунинг устига бу йил колхоз, совхозларда маккажўхори экиш плани ҳам бажарилмади. Пландаги 22531 гектар ўрнига 18388 гектар майдонга маккажўхори экилди. Маккажўхори экиш планини янгийўлликлар 67, оққўрғонликлар 75, бекободликлар 76 процент бажаришди холос. Айрим хўжаликларда бу топшириқ мутлақо бажарилмади.

Мустаҳкам ем-хашак базаси яратиш бу — семиз гўшт, тонна-тонна сут демакдир, эл маъмурчилиги, юрт тўқлиги демакдир.

Шу кеча-кундузда миришкор пахтакорларимиз, пиллачиларимиз, сабзавоткорларимиз кўтаринки руҳ билан меҳнат қилмоқдалар. Она-Ватанга кўплаб миқдорда юқори сифатли ва арзон маҳсулот етиштириб бериш учун курашмоқдалар. Улар КПСС Марказий Комитети март Пленуми қарорларини амалга оширмоқдалар. Хақиқатан ҳам партиямиз томонидан белгиланган тадбирлар қишлоқ хўжалигининг барча тармоқларини ривожлантириш учун жуда катта имкониятлар яратиб берди. Жумладан, чорвачилик маҳсулотларини етиштириш юзасидан бир неча йилга мўлжалланган қатъий планнинг белгиланганлиги, чорва маҳсулотларининг харид нархи оширилганлиги натижасида колхоз ва совхозларимиз шу йилнинг ўзидаёқ хўжалик экономикасини кескин кўтариб олишлари, шу пайтгача кам даромадли ҳисобланиб келинган чорвачилик тармоғини сердаромад соҳага айлантириб олишлари мумкин.

Бироқ бу ютуқ ўз-ўзидан қўлга киритилмайди. Чорвадорлар барча имкониятлардан тўлиқ фойдаланиб, сидқидилдан меҳнат қилганларидагина, мустаҳкам ем-хашак базаси яратганларидагина муваффақиятга эришадилар. Ҳозир бу муҳим масалани ҳал қиладиган долзарб кунлар ўтиб бормоқда. Ҳар бир хўжалик, ҳар бир районда бу вазифанинг бажарилишини партия ташкилотлари ўз назоратлари остига олмоқлари керак.

Аҳоли юқори сифатли ва мўл чорва маҳсулотлари кутмоқда. Бу талабни қондириш, зиммадаги шарафли вазифани бажариш учун эса шу кеча-кундузда йўл қўйилаётган барча камчиликларни тезда бартараф этиш, ҳар бир хўжаликда ем-хашак тайёрлашга алоҳида эътибор бериш зарур.

Ўрим-йиғимда техника жуда катта роль ўйнайди, ундан унумли фойдаланиш лозим. Шунинг учун ҳам «Узсельхозтехника» нинг область, район бўлимлари хўжаликларга техник хизматини яхшилашлари керак.

Хўжаликларда ўрим-йиғимга жиддий эътибор берганимизда, механизаторлар, колхоз аъзолари, совхоз ишчилари меҳнатини тўғри ташкил эта олганимиздагина етарли миқдорда ем-хашак тайёрлай оламиз, ўрим-йиғимни барвақт муваффақиятли туғаллаймиз. Бу ишнинг уддасидан чиқиш учун партия ташкилотлари, колхоз, совхозларнинг раҳбарлари шошилинч чора кўришлари керак. Ишни шундай ташкил этайликки, ҳал қилувчи участкаларга коммунист ва комсомоллар бош-қош бўлсин. Ўрим-йиғимда иштирок этаётган, топшириқни сифатли бажараётган ва юқори кўрсаткичларга эришаётганларнинг моддий манфаатдорлигини ошириш юзасидан конкрет тадбирлар белгилайлик. Чорвадорлар ўртасида оммавий-сиёсий ишларни ҳар қачонгидан ҳам кучайтирайлик. Социалистик мусобақа тобора авж олсин. Ем-хашак мўл бўлсин.

Бектемирдаги Охунбобоев номли колхознинг моҳир деҳқонлари ғўзани меҳр билан суғормоқдалар. Қониб сув ичган ғўзаларнинг ҳаммаси ёппасига шонага кирган. Суратда: ўртоқ А. Султонов бошлиқ 1-участканинг илғор сувчиларидан (чапдан) Худойберди Дадашев ва Рихсибой Умурзоқов ўртоқлар.

А. Абалян фотоси.

ҒЎЗА ГУЛЛАДИ

БЎКА. (Телефон орқали олинди). 1-«Пискент» совхозининг 5-бўлимидаги ўртоқ М. Шахзодаев бошлиқ участка ишчилари ҳар гектар ердан 25 центнердан пахта етиштириш учун курашиб, фидокорона меҳнат қилмоқдалар.

Бу участкада ҳозирги кунга қадар ғўза уч марта кўндалангига ва уч марта узунасига культивациядан чиқарилди, шу кеча-кундузда иккинчи суғориш давом этмоқда.

Ўз вақтида суғорилиб, обитобида культивация қилинган ғўзалар соғлом ва серҳосил бўлиб ўсмоқда, барвақт шоналади.

Кунн кеча шу участканинг даласида бўлганимизда деҳқонлар меҳнатининг илк нишонасини кўриб қувондик. Участканинг 30 гектарлик майдондаги ғўзаси ёппасига гулга кириб ди.

— Биз, — дейди участка бошлиғи ўртоқ Шахзодаев, — бундан кейин ҳам парваришни намунали давом эттириб, барча майдонлардаги ғўзани текис гуллатиб олиш ва тезроқ қўсаклатиш учун курашамиз. Бу соҳада механизаторлардан Абдулла Эминов, Меҳри Билолов бошлиқ звенолар айниқса ғайрат кўрсатмоқдалар. Ҳар туп ғўзанинг соғлом бўлиб ўсишига сувчиларимиз Холмат Маметов ва Эшонқул Эрматовлар муносиб ҳисса қўшишмоқда.

А. МУСАЕВ.

ОҚҚЎРҒОН ПАХТАЗОРЛАРИДА

Райондаги миришкорлар шу кеча-кундузда ғўзани ёппасига шоналатиб олиш учун курашмоқдалар. Буни кўпчилик илғор звеноларда кўриш мумкин. Ўртоқ Алибой Холбоев бошлиқ участканинг ғўзалари Ҳамид Олимжон номли колхозда биринчи бўлиб шонага кирган эди. Ҳозир мавжуд 110 гектар майдоннинг 90 гектаридан ортиқроғидаги ғўза ёппасига шоналади. Деҳқонлар қолган майдонлардаги ғўзаларни ҳам тезроқ шоналатиб олиш учун ғайратга ғайрат қўшиб меҳнат қилмоқдалар. Бунинг учун айниқса суғоришга алоҳида эътибор берилаётир. Тунги сув қуйишда кекса пахтакорлардан Абди ота Қулматов бошқаларга ўрнак кўрсатаяпти.

Райондаги Киров номли колхознинг А. Исҳоқов, Калинин номли колхознинг А. Ўжавов бошлиқ участка ва звеноларида ҳам ғўзалар яхши ривожланмоқда.

А. ҚОРАБОЕВ,
А. ҲОЛБОЕВ,
С. ЧЕГАБОЕВ.

2-«Оққўрғон» совхози 2-бўлимининг ишчилари пахтадан мўл ҳосил етиштириш йўлида астойдил меҳнат қилмоқдалар. Ҳозир бўлимнинг қайси звеносига борманг, деҳқонларнинг ғўза қатор ораларида тер тўкиб меҳнат қилаётганликларини кўрасиз. Ҳар бир пахтакор ишнинг сифатли бўлишига эътибор беряпти. Мана, Сайфи Хушмуродов бошчилик қилаётган участка даласи. 167 гектар пахтазор. Қатор ораларида бегона ўт йўқ. Ғўзалар беғубор ўсмоқда. Участка аъзолари пландаги 26 ўрнига 35 центнердан «оқ олтин» етиштириш учун ҳаракат қилишяпти.

Пийма Абдураҳмонов, Ҳамидулла Хусанов, Зевирей Абилтоев каби моҳир механизаторлар ҳозир ғўзага икки томонлама ишлов бермоқдалар. Бўлимнинг бошқа участкаларида ҳам иш ана шундай қизғин.

Р. ТОҒАЕВ.

ДАВЛАТГА ПИЛЛА ТОПШИРИШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 1965 ЙИЛ 11 ИЮНГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Районларнинг номи	Бир кунлик	Мавсум бошидан бери
Калинин	0,9	93,9
Орджоникидзе	3,2	87,9
Юқори Чирчиқ	6,2	85,3
Янгийўл	2,8	84,5
Бекобод	0,6	84,5
Ўрта Чирчиқ	3,8	84,3
Бўка	1,9	83,9
Оққўрғон	1,2	78,9
Область бўйича:	2,3	86,2

ШОНАЛАР ШИҒИЛ-ШИҒИЛ

Киров номли совхознинг Муғаллим Нуриддинов ва Турлибек Анорбоев ўртоқлар бошлиқ комплекс механизациялашган звеноларида иш жадал суръат билан олиб бориляпти. Бу икки звено аъзолари ҳар гектар ердан 35 центнердан хирмон кўтариш мажбуриятини олганлар. Ҳозир пахтакорлар ўз зиммаларига олинган мажбуриятни қоплайдиган даражада ҳосил етиштириш учун кураш олиб боряптилар.

Звеноларда узунасига ва кўндалангига икки марта ишлов берилди ва ғўза озиқлантирилди. Сифатли парвариш қилинаётган ғўза ёппасига шонага кирди.

Ш. НУРМАНОВ.

ҚИЗҒИН ПАЛЛА

Бўка районидаги «Партия XX съезди» колхозининг азамат деҳқонлари ғўза қатор ораларига ишлов беришни жадал суръат билан олиб боришяпти. Жуда кўп участка ва звеноларда иш барвақт бошланиб, кеч тамомланяпти. Колхозчилар кундалик чопиқ нормаларини ошириб бажаришяпти.

Ўртоқ Анорбой Ҳошимов бошлиқ участка аъзоларининг иши ҳаммага ўрнак бўларли. Бу ерда пахтакорлар ўртасида меҳнат интизоми яхши йўлга қўйилган. Ҳар ким мўл ҳосил етиштириш учун ўзининг муносиб ҳиссасини қўшишга ҳаракат қилади. Деҳқонлар қатор оралардаги ниҳолларни меҳр билан парвариш қилишиб, ўсимлик озуқасига шерик бўлаётган бегона ўтларни таг-томири билан юлиб ташламоқдалар. Салтанатхон Шерматова, Гулзода Дўстёрова, Инобатхон Қаршибоева каби чаққон қиз-жувонлар ишнинг сифатли бўлишига алоҳида эътибор бермоқдалар. Улар чопиқ қилаётган карталардаги ғўзалар тез ривожланиб, текис шонага кирди.

Колхозчилар ҳар бир гектар ерда 90 минг тупдан кўчат бўлишига ҳаракат қилмоқдалар. Уларнинг бу йилги мажбуриятлари ўтган йиллардагига нисбатан юксак. 150 гектар ернинг ҳар гектаридан 30 центнердан хирмон кўтариш.

Колхозда Жўрақул Майдонов бошлиқ звено аъзоларининг ерларидаги ғўза ҳам яшнаб турибди. Звено аъзолари меҳр қўйиб меҳнат қилганлари учун ҳам ғўзалар текис шонага кирди. Звенонинг 45 гектар ери ҳозирга қадар икки марта комплекс парваришдан чиқарилди.

Э. ОТАҚЎЗИЕВ.
Н. ИСМАТОВ.

ИЛМИГА АМАЛ ҚИЛМАЁТГАНЛАР

Биз яқинда Тошкент қишлоқ хўжалигини ирригациялаш ва механизациялаш инженерлари институтининг Ўрта Чирчиқдаги ўқув хўжалиги пахтазорларида бўлдик. Ҳамроҳимиз — институт партия ташкилотининг секретари Жавдат Гилязитдинов ҳам ҳар бир картадаги ғўзани синчиклаб кўздан кечирди. У механизаторлар, деҳқонлар билан қуюқ гаплашиб, уларнинг арзи-додига диққат билан қулоқ солди. Пахтакорлар ипак қурти боқиш билан ғўза парвариши бир вақтга тўғри келиб қолганлиги сабабли четдан ёрдамга муҳтож эканликлари ҳақида куюниб гапирдилар.

Ҳақиқатан ҳам институтнинг ўқув хўжалигида ташвишли аҳвол рўй берди. 1400 гектар ердаги ғўзанинг ярим минг гектарга яқини ўт ичида бўғилиб ётибди. Мана, Холхўжа Мирхўжаев бошлиқ 1-бригаданинг ерлари. Аҳвол ёмон. Чигит ердан униб чиқиши билан ўғит солинган. Кейин суғориб, культивация қилиш билан чегараланиб қолинган. Сувдан ва минерал ўғитлардан баҳраманд бўлган шўра, ғумай, печак ва бошқа бегона ўтлар яна кучайиб ўсиб кетган. Ғўзалар жуда нимжон. Ўтни йўқотаётган кишилар унчалик кўп эмас, беш-олтитагина. Уларнинг бир кунлик чопиғи ўртача 0,25—0,30 гектарга тўғри келяпти. Механизатор звено бошлиқлари Эркин Ҳакимов, Собит Каримовлар хуноб. Улар ички кучларни қанчалик сафарбар қилишаётган бўлса ҳам ғўзани бегона ўтлардан тезроқ тозалаш ни уддалайолишмаяпти.

Биз институт партия ташкилотининг секретари билан Асқарали Маҳмудов бошлиқ 10-бригада даласида ҳам бўлдик. Бу ерда ҳам аҳвол кўнгилдагидек эмас. Кўпгина карталарга ҳалига қадар иккинчи ишлов берилмаган ғўзаларнинг озуқасига шерик бўлиб ўсаётган бегона ўтлар чунонам кўпки, бу ер пахтазорми, ўтзорми билиб бўлмайди. Даладан ҳеч кимни тополмадик.

Кейин ўртоқ Усмон Анваров бошлиқ 3-бригада даласига ўтдик. Институтнинг 30 га яқин студенти чопиқ қиляпти. Уларнинг раҳбари Екатерина Ивановна Волкова кўринмайди. Бу ерда қилинаётган иш устидан назорат йўқ экан. Шу сабабли студентлар ўз билганларича иш тутишяпти. Чопиқдан чиқарилган карталарни кўздан кечирдик. Айрим студентларнинг топширилган ишга масъулиятсизлик билан қарашлари орқасида бегона ўтлар билан бирга ғўзалар ҳам чопиб юборилган. Баъзи карталарда бегона ўтлар юлинмасдан қолиб кетган. Ғўза тупларининг атрофи ҳамма картада ҳам бир текисда юмшатилмаяпти. Кўп жойларда ўсимлик илдизлари кўриниб ётибди.

Шуниси ачинарлики, хўжаликда ётиб ишлаётган студентлар ўртасида тартиб-интизом йўқ. Улар эрталаб ишга жуда кеч чиқиб, эрта қайтишмоқда.

Хўжаликда ҳар куни камида 60 гектар ерни чопиқдан чиқариш планлаштирилган. Амалда эса кунига 35 — 37 гектардан ер чопиқ қилиняпти, холос. Сувчилар ҳам етишмайди, 100 ўрнига 50—55 киши сувчилик қиляпти. Кўпчилик звеноларда ғўзани икки сменада суғориш йўлга қўйилмаган.

Институт партия ташкилотининг секретари жойларда бўлганида ҳақиқатан ҳам хўжаликда ғўза парвариши ёмон бораётганлигини кўриб анча ачинди. Ўзи ҳам қизарди. Кейин қўлига дафтар-қалам олиб ҳисоб-китоб қилиб кўрди. Агар хўжаликдаги ишчи кучлари билан ўт босган ерлар тозаланадиган бўлса, яна камида ўн беш кун вақт керак. Демак, бу ишни июннинг охирларида тўла бажариш мумкин. Хўш, шундай экан, қолган минг гектарча ердаги ғўзага ишлов беришни тўхтатиб қўйиладими? Агар шундай қилинадиган бўлса, у ерларни ҳам ўт босиб кетади-ку!

— Нима ҳам деймиз, — деди ўртоқ Гилязитдинов, — ҳақиқатан ҳам айб бизда. Институт маъмуриятининг шу кеча-кундуздаги ёрдами етарли эмас. Ишчи кучини яна кўпайтиришга ҳаракат қиламиз.

Институт партия ташкилотининг секретари қоп-қоп ваъдалар берди-да, ўқув хўжалиги раҳбарлари билан хайрлашиб кетди.

Орадан бир неча кун ўтди. Лекин ёрдамдан дарак бўлмади. Яна хўжаликка комиссия келибди, деган гап-сўзлар тарқалди. Ҳақиқатан тўғри чиқди. Бу сафар институт ректорининг ўқув ишлари бўйича ўринбосари, ўртоқ Владимир Семенович Артомонов келган эди. У ҳам зерикмай дала айланди. Ўт босган ғўзаларни кўриб, ёқасини ушлади. Кишилар билан «ҳорманг, бор бўлинг» қилиб, ёрдам беришга ваъда қилиб, изига қайтиб қолди. Бу ерда институтнинг ректори ўртоқ Салим Пўлатов ҳам тез-тез бўлиб туради. Аммо унинг ҳам ёрдами сезилмайди.

Бу ўқув хўжалиги пахтадан мўл ҳосил етиштиришда райондаги колхоз-совхозлардан анча орқада судралиб қолмоқда. Хўжалик ғўзаларининг ривожи суст. Талабга жавоб бермайди. Маълумки, институт ректорати ва партия ташкилоти ўқув хўжалигига конкрет раҳбарлик қилиб, амалий ёрдамни кучайтирмаганлиги орқасида ўтган йили пахта тайёрлаш плани бажарилмай қолганди. Ҳар гектаридан атиги 15,3 центнердан хирмон кўтарилиб, 66 минг сўм зарар кўрилганди. Институт раҳбарлари ғўза парваришини жадаллаштиришмаса бу йил ҳам ўтган йилги шундай кўнгилсиз аҳволнинг такрорланиши мумкин.

М. ҒОЗИЕВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг мухбири.

ИНСТИТУТ РАҲБАРЛАРИ:
— Ҳа деб куюнаберманглар, албатта, ёрдам берамиз.

М. Воробейчиков чизган расм.

ТАСС АХБОРОТИ

Шу йил 8—9 июнь мобайнида автоматик «ЛУНА—6» станцияси билан 12 марта алоқа сеанси ўтказилди. Бу сеанслар вақтида ердан берилган команда билан станция системалари бошқариб турилди, траектория ўлчовлари ўтказилди ва телеметрик ахборот қабул қилинди.

Шу вақт мобайнида станциядаги бир қанча системаларнинг қандай ишлаганлиги синаб кўрилди. Олинган маълумотлар траекториянинг радио контроли, радио орқали бошқариш ва автоном бошқариш системалари станциянинг нормал ишлашини таъминлаётганлигини кўрсатди. Астроориентация системалари станциянинг барча зарур манёврларини ўтказиш имконини берганлиги аниқланди. Ўтказилган ўлчовлар станциянинг учиш траекторияси мўлжалланган оғишлар доирасида турганлигини кўрсатди.

Шу йил 9 июнь кечга томон автоматик «ЛУНА-6» станциясининг учиш траекторияси тўғриланган вақтда станция системалари нормал ориентацияни, двигателни юргизиш ва унинг ишлаб туришини таъминлади. Аммо двигателни ишдан тўхтатиш тўғрисида берилган команда бажарилмади. Бунинг натижасида станциянинг учиш траекторияси мўлжалдагидан четга чиқиб кетди.

Станция Ойдан 160 минг километрлик масофада ўтади.

Станция билан радиоалоқа яхши ишлаб турибди. Станция системаларини синаб кўриш, шунингдек илмий экспериментлар давом этмоқда.

ШВЕЦИЯ БОШ МИНИСТРИ МОСКВАГА КЕЛДИ

Совет Иттифоқи ҳукуматининг таклифига биноан, Швеция бош министри Таге Эрландер визит билан 10 июнда рафиқаси билан бирга Москвага келди. (ТАСС).

ИЖОДИЙ МАРКСИЗМНИНГ ГЕНИАЛ АСАРИ

Буюк Ленин марксизм тарихида биринчи бўлиб революцион назария ва практиканинг, революцион стратегия ва тактиканинг туб масалаларини доҳиёна ижодий ривожлантириш ҳамда янги тарихий шароитга тадбиқ этиш намунасини кўрсатди. Унинг босилиб чиққанига бугун 45 йил тўлган «Коммунизмда болаларча «сўллик» касали» номли ўлмас асари бунга ёрқин далил бўлаолади. Бу гениал асарда В. И. Ленин коммунистик ҳаракатнинг конкрет ҳаётий масалалари бўлган революцион стратегия ва тактикани, фалсафа ва сиёсатни, умуман, марксистик назарияни амалда қандай ижодий қўлланиш методлари ва принципларини, улуғ рус революцияси ва Коммунистик партия бой тажрибаларидан қандай фойдаланиш зарурлигини ажойиб донишмандлик билан баён қилиб берган.

В. И. Ленин ўз асарини ёзган даврда Улуғ Октябрь социалистик революцияси таъсири натижасида халқаро коммунистик ҳаракатда мураккаб вазият вужудга келган эди. Европа, Осиё ва дунёнинг бошқа қитъаларида озодлик ҳаракати авж олиб, кўпгина капиталистик мамлакатларда пролетариатнинг революцион партиялари — коммунистик партиялар ва группалар пайдо бўлди. 1919 йил март ойида III Коммунистик Интернационал ташкил топди. Революцион ҳаракат жараёнида пайдо бўлган ўнлаб янги коммунистик партиялар Коминтернга бирлашдилар.

Лекин, ўсиб бораётган коммунистик ҳаракатда ҳали етарли тажриба, назарий тайёргарлик ва сиёсий чиниқиш йўқ эди. Шунинг натижасида ёш коммунистик партияларда икки хавф — бир томондан, ўнг оппортунизм, иккинчи томондан, гўё революцион «сўл» оппортунизм хавфи кўрина бошлади. Бунинг устига Европада 1920 йилда буржуазия революцион ҳаракатни маълум давргача жиловлашга муваффақ бўлди. Венгрия, Болгария, Словакияда халқ оммасининг революцион чиқишлари бостирилди.

Рўй берган ана шу ўзгаришлар ёш коммунистик партиялар ва коммунистлардан янги тактика, янги сиёсат юргизишни талаб қиларди. Вазият ҳам ўнг оппортунизмга, ҳам «сўл» оппортунизмга зарба бермай туриб, коммунистик ҳаракатнинг муваффақиятли олға бориши мумкин эмаслигини очиқ кўрсатиб турарди. Гарчи ўнг оппортунизм ишчилар ҳаракатида асосий хавф бўлиб қолса ҳам, «сўл» оппортунизм ҳам ёш коммунистик партияларда хавф сифатида намоён бўла бошлади. «Сўл»лар муайян тарихий шароитдаги реал вазиятни тўғри тушунишни инкор қилдилар, масалага догматик равишда қарадилар. Қалбаки революцион «сўл» ибораларга яшириниб, компартияларга сектантлик йўлини ўтказмоқчи бўлдилар, янги даврга хос янги тактика ва стратегия қўлланишни, омма билан алоқа боғлаш формалари — реакцион касаба союзларида ишлаш, буржуа парламентларида қатнашиш, оқилона компромисслар қилиш мумкинлигини инкор қилдилар. Ёш коммунистик партияларни ҳам реформизмга, ҳам «сўл» сектантлик авантюризмига қарши курашга ўргатиш зарур эди.

В. И. Лениннинг «Коммунизмда болаларча «сўллик» касали» номли ўлмас асари ана шу муҳим вазифани бажаришга бағишланди.

Доҳий ўз асарида рус революциясининг, Улуғ Октябрь революциясининг халқаро аҳамиятини чуқур анализ қилади. «Ҳозир биз — деб ёзади В. И. Ленин, — жуда катта халқаро тажрибага эгамиз, бу тажриба революциямизнинг баъзибир асосий хислатлари маҳаллий, махсус миллий аҳамиятга, фақат рус аҳамиятигагина эга бўлмасдан, балки халқаро аҳамиятга ҳам эга эканлигини аниқ қилиб кўрсатади».

Ҳозирги замон жаҳон революцион ҳаракатининг бутун бориши Лениннинг бу сўзлари нақадар зўр башорат қилиб айтилганини яққол кўрсатиб турибди. Улуғ Октябрь социалистик революциясининг асосий қонуниятлари бошқа мамлакатларда ҳам амалда рўй бермоқда. Социалистик революция ва хилма-хил формадаги пролетариат диктатурасининг зарурлиги масаласи, капитализмдан социализмга ўтишда революцион марксистик партия раҳбарлигининг зарурлиги каби қонуниятлар шулар жумласидандир. Шу билан бирга Ленин бир мамлакат тажрибасини иккинчи мамлакатга юзаки, расмиятчилик, шаблон тариқасида ўтказиш ярамайди, деб огоҳлантиради.

Ҳар бир Коммунистик партиянинг вазифаси «Ягона интернационал бурчни ҳал қилишда, ҳар мамлакатнинг шароитига алоҳида қараб, миллий хусусиятларни, миллий специфкани ҳисобга олиш, текшириш, ўрганиш, ахтариш, фараз қилиш...» дан иборат, деб уқдирган эди В. И. Ленин. Бу сўзларда марксча-ленинча таълимотнинг интернационал характери айниқса бўртиб кўринади. Ҳозирда марксизм-ленинизм ирқи, миллати ва қайси қитъада яшашидан қатъий назар, бутун дунё меҳнаткашларининг кураш ва ғалаба байроғи бўлиб қолди.

В. И. Ленин ишчилар ҳаракатида миллатчилик хавфига қарши кураш зарурлигини ҳамиша энг муҳим вазифалардан бири сифатида уқдириб келди. Интернационализмга сўзда иқрор бўлиб, амалда унинг аксини қилувчи, миллий хусусиятларни бўрттириб кўрсатувчи, марксизм-ленинизмни ўз миллий манфаатларигагина мослаб, унинг интернационал, ягона таълимот эканлигини бузувчиларнинг қарашлари аслида марксизм руҳига ётдир.

Лениннинг китоби конкрет шароитни таҳлил қилишда ижодий ва чинакам илмий қарашнинг намунасидир. У сиёсий раҳбарликнинг донолиги назарияни абстракт билишда эмас, балки уни амалда татбиқ этишда, етилган сиёсий вазифаларни ўйлаб кўриш, уни ҳал қиладиган ижтимоий кучларни бирлаштиришдаги қобилятдадир, деб таълим беради. Революцион синф ва унинг партияси хилма-хил воқеаларга бой тарихнинг, ижтимоий ҳаётнинг энг майда-чуйдаларигача эгаллаши ва курашнинг бир формасини бошқаси билан энг кутилмаган ҳолда ва тез алмаштиришга тайёр туриши лозим.

Ишчилар синфи ва мазлум халқлар мустақил революцион марксистик партиясига эга бўлмаса, революцион илғор назарияга амал қилмаса, социализм ва коммунизм қуриб бўлмайди. Партия ишчилар синфининг илғор ва онгли отряди бўлиб, барча халқ билан яқин алоқада бўлган ҳолда уларга намуна кўрсатиб, синф ва халқни революцияга, социализм ва коммунизм қуриш ишига сафарбар қилади. Лениннинг янги типдаги партия ҳақидаги бу таълимоти КПСС учун, социалистик мамлакатлардаги марксистик партиялар учун, мустақиллик ва ижтимоий тараққиёт учун курашаётган коммунистик партиялар учун ҳозир программ кўрсатма сифатида хизмат қилмоқда.

В. И. Ленин ўз асарида К. Маркс ва Ф. Энгельснинг пролетариат диктатураси тўғрисидаги таълимотини ривожлантириб, капитализмдан социализмга ўтиш даврида синфлар ва синфий кураш масаласини, ниҳоят пролетариат диктатураси системасида Коммунистик партиянинг раҳбарлик роли тўғрисидаги масалани ишлаб чиқди.

КПСС XX ва XXII съездлари қарорларида, партиямизнинг янги Программасида халқаро коммунистик ҳаракат ҳужжатларида давлат ва партия тўғрисидаги маркса-ленинча таълимот янада ривожлантирилди.

Асарда «сўл» коммунистларнинг, айниқса Германиядаги «сўллар»нинг ишчилар синфи партиясининг роли ва аҳамияти, йўлбошчилар билан партия, синф билан омма ўртасидаги ўзаро алоқа масаласида майда буржуа оппортунистик қарашлари революцион шафқатсизлик билан фош қилинади. Улар партиянинг пролетариат диктатураси системасидаги раҳбарлик ролини нотўғри тасвирлаб, партияни синфга, оммани йўлбошчиларга қарши қўйдилар. Германия Компартиясидаги оппозиция ишчилар II Интернационалдаги оппортунист бошлиқларни назарга илмай қўйганликлари ва уларга нафрат билан қараганликларидан фойдаланиб, партия йўлбошчиларга муҳтож эмас, деб даъво қилдилар ва бу билан пролетариат учун уюшган, авангард сиёсий партия кераклигини рад этдилар.

В. И. Ленин Коммунистик партия пролетариат сиёсий ташкилотининг олий формаси эканлигини, бошлиқларини, йўлбошчиларни етиштириб берадиган мактаб эканлигини кўрсатиб ўтди. Бинобарин «сўллар»нинг коммунистлар реакцион касаба союзларида ишламасдан, янги коммунистик касаба союзлари ташкил қилишлари керак, деган даъволари асоссиз ва зарарли эканлигини фош қилди. Касаба союзлари пролетариат синфий курашининг кучли қуроли, партияни омма билан боғловчи восита, меҳнаткашлар оммасини коммунистик руҳда тарбиялаш мактабидир. Шунингдек Ленин буржуа парламентларида қатнашишга қарши чиққан Англия, Германия, Франция, Голландия, Италия компартияларидаги «сўллар»ни фош қилиб, буржуа парламентларидан революцион манфаатлар йўлида фойдаланиш кераклигини уқтириб ўтади.

В. И. Ленин китобида баён қилинган энг муҳим қоидалардан бири компромиссларга ва битимларга йўл қўйиш мумкинлиги масаласидир. «Сўл»лар коммунистик партияларнинг бошқа партиялар билан компромиссга бориши мумкинлигини рад қилдилар. Компромисслар ҳар хил (синфий курашни ривожлантириш, кучларни тўплаш мақсадида тузиладиган компромисслар; ишчилар синфи ва мазлум халқ оммасини партия кетидан эргаштиришга ҳалал етказадиган компромисслар; партияни ўз йўлидан чекинтирадиган компромисслар) бўлади.

Ленин конкрет тарихий шароитни ва кучлар нисбатини ҳисобга олган ҳолда компромиссларга йўл қўйиш мумкин, дейди. Бу таълимотдан давримизнинг маркчи-ленинчи партиялари оқилона фойдаланмоқдалар.

«Коммунизмда болаларча «сўллик» касали» номли гениал асар босилиб чиққанидан бери ўтган давр Ленин ғояларининг нақадар ҳаётий эканлигини, Улуғ Октябрь социалистик революцияси ва рус коммунистлари тарихий тажрибасининг интернационал характерини ёрқин намойиш қилди. Халқаро коммунистик ҳаракат жипслигини мустаҳкамлашга қаратилган бу китоб ёзилган пайтда ер юзида 30 га яқин коммунистик партия ва 300-400 минг партия аъзоси бор эди. Ҳозир эса 90 га яқин коммунистик партия бўлиб, улар 46 миллиондан ортиқ коммунистни ўз сафларига бирлаштирган.

Революцион курашнинг улуғ Ленин ишлаб чиққан назарий ва тактиқ қоидалари эндиликда жаҳон коммунистик ҳаракатининг жипслиги учун курашда, коммунизм сари ишонч билан олға боришда миллионларнинг ғоявий қуроли бўлиб хизмат қилмоқда.

Р. ЁҚУБОВ,
доцент.

КПСС ТАРИХИГА ДОИР ХРЕСТОМАТИЯ

Сиёсий адабиёт нашриёти яқиндагина босиб чиқарган икки томли китоб Совет Иттифоқи Коммунистик партияси тарихини ўрганаётган барча кишилар учун фойдали бўлади. Бу китоб олий ўқув юртларининг студентларига ҳамда ўрта махсус ўқув юртларининг ўқувчиларига айниқса асқатади.

Бу — «КПСС тарихига доир хрестоматия» дир. Биринчи томга В. И. Ленин асарлари киритилган. Иккинчи том КПСС съездлари, конференциялари, КПСС Марказий Комитети пленумларининг резолюциялари ва қарорларидан, қардош коммунистик ва ишчи партиялар кенгашларининг қарорлари ҳамда бошқа ҳужжатлардан иборат.

КПСС Марказий Комитети ноябрь (1964 йил) пленумининг саноат ва қишлоқ область, ўлка партия ташкилотларини бирлаштириш тўғрисидаги қарори, А. Н. Косигиннинг СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1965 йилги давлат плани тўғрисида 1964 йил 9 декабрда СССР Олий Советининг бешинчи сессиясида қилган доклади китобда эълон қилинган. Бундан ташқари, «СССР қишлоқ хўжалигини янада ривожлантириш соҳасидаги энг зарур чоралар тўғрисида» КПСС Марказий Комитети март (1965 йил) Пленумининг қарори ва КПСС Марказий Комитетининг биринчи секретари Л. И. Брежневнинг шу масала юзасидан пленумда қилган доклади, «Коммунистик ва ишчи партиялар вакилларининг 1965 йил 1-5 мартда ўтказилган маслаҳат учрашувининг якунлари тўғрисида» КПСС Марказий Комитети пленумининг 1965 йил 26 мартда қабул қилган қарори ҳам бор.

(ТАСС).

ГАЗ ИНДУСТРИЯСИНИНГ СУРЪАТЛАРИ

Яқинда Тошкентда «Средазнефтегазстрой» деган янги трест тузилди. Бу трестни тузишдан мақсад нима?

— Ўрта Осиёнинг газ ва нефть индустрияси юксак суръатлар билан ривожланиб бораётганлиги шу трестни тузишни тақозо қилди, — трест бошқарувчиси П. В. Култигин ЎзТАГ мухбирининг саволига берган жавобини шундай бошлади: — шуни айтиш кифоя қиладики, 1958 йилда — етти йиллик арафасида Ўзбекистонда 126 миллион куб метр табиий газ чиқарилган бўлса, 1964 йилда республикада газ чиқариш 9,3 миллиард куб метрга етди.

Трест коллективи конларни қуриши, газ сақланадиган ер ости омборларини барпо этиши, газ қувурлари ётқизиши лозим.

Қизилқумдаги газли ва учқир табиий газ конларида мураккаб кон хўжалигини бунёдга келтириш ишлари қизитиб юборилиши, зангори ёқилғи конларининг Муборак зонасида бир қанча конларни қуриш керак. Муборак группасидаги конлар Ўрта Осиёдаги энг йирик Бухоро — Тошкент — Фрунзе — Олмаота газ қувурини таъминлаб туради. Бу газ қувурини барпо этиш бошлаб юборилган.

Бу йил Ўрта Осиё — марказ ва Афғонистон — Ўрта Осиёдаги совет республикалари газ қувурларини ётқизиш бошланиши лозим. Ана шу ер ости магистралларидаги ишлар тўртинчи кварталда кенг кўламда қизитиб юборилади. Бу йил Бухоро — Урал газ қувурининг иккинчи шохобчаси қуриб битказилади. Бундан буён яна бир қанча муҳим ер ости магистраллари қуриш керак бўлади.

УЛКАН ТЎҒОН

ХЎЖАКЕНТ. (ЎзТАГ). Чорвоқ ГЭСининг гидроузел тўғони қурилишига тайёргарлик бошланди.

ГЭС бинюси катлованида тўғон қурищга керак бўлган фракцион тошларни олиш учун дастлабки портлашлар тажрибада ўтказилди. Шу портлашлар ёрдамида керакли ҳажмдаги тошларни олиш учун қанча заряд қўйиш кераклиги аниқланди. Мана шу ишларда «Гидроспецпроект» лойиҳалаш контораси экспериментал бўлими ва Ўзбекистон «Гидроспецстрой» тресги бошқармасининг мутахассислари қатнашадилар.

Чорвоқ ГЭСининг тўғони уникал иншоотдир. Унинг баландлиги 170 метр. Тош ётқизиб қурилган мана шундай баландликдаги тўғон ҳали дунёнинг ҳеч қандай дарёсида қурилган эмас.

Тўғон қуриш ишлари шу йил куз ойида, ГЭС қурувчилари Чирчиқ дарёсини тўсиб қўйганидан кейин бошланади. Дарёнинг суви қоя тошлар ичида қазилаётган тоннел орқали ўтказилади.

Абдуфаттоҳ Шукуров номини Ўзбекистон трактор йиғув заводи ишчилари ҳурмат билан тилга оладилар. У ўзининг меҳнатсеварлиги, самимийлиги билан шундай обрў-эътиборга сазовор бўлди. Ҳамкасблар Абдуфаттоҳга юксак ишонч билдириб уни шаҳар Советига депутат қилиб сайлаганлар. А. Шукуров дўстлар ишончини шараф билан оқламоқда. Деталларга аъло сифатли ишлов бериб барчага ўрнак бўлмоқда. Суратда: асбобсозлик цехи термисти ўртоқ А. Шукуров иш устида. **В. Салов** фотоси.

ИЛҒОР УСУЛ БАРЧА КОРХОНАЛАРГА

Ишлаб чиқаришни узлуксиз-оператив планлаштириш усулида ҳикмат кўп экан. Новочеркасскдаги электровозсозлик заводи коллективининг ижодий изланиши натижасида юзага келган бу прогрессив метод бутун мамлакатимиз саноатчилари қатори областимиз завод ва фабрикалари коллективлари томонидан ишлаб чиқаришга тобора кенг жорий қилинмоқда.

Бу усулни тезроқ татбиқ қилиш, маҳаллий шароитга мослаб қўлланиш учун нималар қилиш керак? Тошкент область саноатчиларининг «Чирчиксельмаш» заводида бўлиб ўтган семинарида ана шу масалалар кенг муҳокама қилинди. Бу усулни амалга оширишда орттирилган тажриба ўртоқлашилди. Семинар ишида машинасозлик, енгил саноат корхоналарининг директорлари, бош инженерлари, ишлаб чиқариш бўлими бошлиқлари, новаторлар, шаҳар партия комитетлари саноат бўлимларининг мудирлари, бошланғич партия ташкилотларининг секретарлари, касаба союз ходимлари иштирок этдилар.

Шу масала юзасидан саноат ходимлари семинарининг «Чирчиксельмаш» заводида ўтказилиши бежиз эмас эди. Бу корхона коллективи область саноат корхоналари ичида биринчилар қатори бу прогрессив методни кенг қўллана бошлади. Ўтган йилнинг октябрь ойидан бошлаб ишлаб чиқаришнинг узлуксиз-оператив планлаштириш системасини корхона цехларига жорий қилишга тайёргарлик бошлаб юборилди. Бунинг учун махсус штаб тузилди. Завод ишлаб чиқариш, конструкторлик, технологик бўлимлари ходимлари, цех бошлиқларининг ўринбосарлари, ишлаб чиқариш новаторлари штаб составида ишлашди. Уч ой давомида уни жорий қилиш билан шуғулланишди. Новочеркасск электровозсозлик заводида бўлиб, машинасозларнинг бу соҳадаги иш тажрибалари билан танишишди.

Штаб аъзолари қисқа муддатда жуда катта ҳажмдаги ташкилий-техникавий тадбирларни амалга оширдилар. Корхона ишлаб чиқаришини планлаштириш ва унга раҳбарлик қилиш усулларини такомиллаштириш билан боғлиқ бўлган қатор масалалар ҳал қилинди. Бу ишда уларга бутун коллектив яқиндан ёрдам берди.

Шу туфайли ҳам завод шу йилнинг тўртинчи январидан бошлаб, ишлаб чиқаришнинг узлуксиз-оператив планлаштириш усулини тўла қўлланишга муваффақ бўлди. Мана, қарийб беш ойдан буён машинасозлар ана шу прогрессив усул асосида меҳнат қилмоқдалар. Қисқа муддатдаёқ бу янгиликнинг жуда кўп афзалликлари борлиги, уни қўлланиш ишлаб чиқаришнинг барча техника-иқтисодий кўрсаткичларини янада яхшилашга ёрдам бериши тўла намоён бўлди. Маҳсулот сифати яхшиланди, таннархи арзонлашмоқда. Меҳнат унумдорлиги эса ошаяпти. Энг муҳими шундаки, корхона анча ритмик ишлайдиган бўлиб қолди. Агар илгари ҳар ойнинг биринчи декадасида ана шу ой учун белгиланган ялпи маҳсулотнинг 18 проценти тайёрланаётган бўлса, эндиликда бу кўрсаткич 21 процентга яқинлашди. Иккинчи декадасиники 31,5 процентдан 35 процентгача кўтарилди.

Ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш кескин кўпайди. Шу йилнинг ўтган тўрт ойи учун белгиланган давлат плани 103 процент қилиб адо этилди. Бу ўтган йилнинг шу давридагига қараганда 25 процент кўп маҳсулот тайёрланди, деган гап.

«Чирчиксельмаш» заводи директори ўртоқ **В. К. Супиталев** «Ишлаб чиқаришни бошқаришни ташкил этиш ва такомиллаштириш» ҳақида қилган докладида Новочеркасск электровозсозлари илғор усулини қўлланиш ажойиб натижаларга олиб келганлигини семинар қатнашчиларига батафсил гапириб берди.

Шундан сўнг доклад қилган «Чирчиксельмаш» заводи ишлаб чиқариш бўлими бошлиғи ўртоқ **М. З. Гуревич** узлуксиз планлаштириш усулининг асосий қоидалари, бунда ишлатиладиган ҳужжатларнинг формалари, уларни тадбиқ қилиш ва тўлдириш, заводда уни жорий қилиш бўйича ишлар қандай ташкил этилганлиги ҳақида сўзлаб берди.

— Ишлаб чиқаришни тараққий эттиришнинг ҳозирги даражаси, унинг кўп соҳали ва мураккаблиги, ҳар бир корхона ишлаб чиқаришида бўлаётган узлуксиз ўзгаришлар, такомиллаштиришлар ишлаб чиқаришни бошқариш ва уни оператив планлаштиришнинг ниҳоятда содда, эффектив ва оддий бўлишини тақозо этади, — дейди ўртоқ М. З. Гуревич. — Шунга қарамай ишлаб чиқаришни бошқариш ва уни планлаштиришнинг ҳозирги вақтгача қўлланилаётган усул ва системалари саноатимиз олдида турган вазифаларнинг муваффақиятли ҳал қилиниши талабларига жавоб бермай қолди. Кўпчилик корхоналарда турли-туман маҳсулотлар тайёрланмоқда. Уларнинг ҳар бири учун минглаб хил деталь ва узеллар ишлаб чиқарилади, бунда ўнларча минг хил операция бажарилади. Ана шуларнинг ҳаммаси ишлаб чиқаришни жуда мураккаблаштириб, унга оператив раҳбарлик қилишни ҳамда планлаштиришни жуда қийинлаштириб юборади. Бунинг оқибатида корхоналар бир меёрда ишлай олмайди.

Маҳсулотнинг ҳар куни бир меёрда ва белгиланган миқдорда тайёрланиши учун қатъий кураш олиб бориш лозим, — дейди ўртоқ М. З. Гуревич сўзини давом эттириб. — Шунинг учун ҳар бир корхонанинг бир меёрда ишлашини таъминлайдиган ишлаб чиқаришни узлуксиз-оператив планлаштириш системаси завод ва фабрикаларда тобора кенг қўлланилмоқда.

Биз новочеркассликлар усулини кўр-кўрона суратда тадбиқ қилганимиз йўқ. Корхонамиз ишлаб чиқариши хусусиятлари ва шароитларини ҳисобга олиб уни ўзимизга мослаштирдик.

Шундан сўнг сўзга чиққан шу завод 3-цехининг бошлиғи ўртоқ **М. Я. Шперберг** янги усулни қўлланиш натижасида деталь ва узелларни, заготовка ва хомашёларни сарфлаш устидан қаттиқ контроль ўрнатиш имконияти туғилганлигини таъкидлади. «Чирчиксельмаш» заводи касаба союз комитетининг раиси ўртоқ **В. М. Липилин** ишлаб чиқаришни узлуксиз-оператив планлаштириш жорий қилинган шароитда социалистик мусобақани ташкил этиш ва унга раҳбарлик қилиш тўғрисида семинар қатнашчиларига сўзлаб берди.

Семинарда сўзга чиққан нотиқлар новочеркассликларнинг ишлаб чиқаришни узлуксиз-оператив планлаштириш юзасидан бошлаган ташаббуслари қўлланилганда яхши ва қувончли натижалар бераётганлигини кўрсатиб ўтишди.

— Коллективимиз шу йилнинг биринчи мартидан бу усулни жорий қилишга киришди. Ҳозир айрим цехларимиз шу асосда ишламоқда. — дейди «Ташавтомаш» заводининг директори ўртоқ **И. Припусков.** — Уч ойлик ишимиз якунлари бу методнинг ҳикмати кўплигини кўрсатди. Айниқса, заводимизнинг бир меёрда ишлашини таъминлашда ҳал қилувчи роль ўйнамоқда. Илгари одат бўйича ҳар ойнинг биринчи декадасида ойлик маҳсулотнинг 23-26 проценти, охирги декадасида эса 53 проценти тайёрланарди. Бу ортиқча харажатларга, маҳсулот сифатининг пасайиб кетишига, таннархнинг ошишига, маош фондининг ортиқча сарфланишига сабаб бўларди.

Новочеркассликлар ташаббусини қўлланиш ишимизнинг ана шундай салбий томонларига барҳам берди. Заводимиз март ойидан бошлаб бир меёрда ишлай бошлади. Бу ойнинг биринчи декадасида ойлик маҳсулотнинг 32 проценти, иккинчи декадасида 32,2 проценти, учинчи декадасида 35,8 проценти ишлаб чиқарилди. Апрель ойи топшириғи эса 105 процент қилиб адо этилди. Илгари коллективимиз ҳеч вақт ойлик топшириқларни бажаришда бундай кўрсаткичга эришмаган эди.

Тошкент экскаватор заводининг директори ўртоқ **Н. И. Гликлад** сўзга чиқиб қуйидагиларни айтди:

— Коллективимиз ҳар куни тўрттадан экскаватор ишлаб чиқариши керак. Ҳар бир агрегат учун эса 3 минг хилдан ортиқ деталь кетади. Бу илгари жуда катта қийинчиликларга сабаб бўларди. Қайси деталь ҳар куни қанчадан тайёрланаётганлигини аниқ билмас эдик. Фақатгина улар йиғув цехига келгандагина маълум бўларди. Бунгача эса 10-12 кун ўтиб кетарди. Экскаватор йиғилаётганда айрим деталларнинг йўқлиги ёки етишмаслиги оқибатида иш чўзилиб кетарди.

Новочеркассликлар усулини қўлланиш билан бу аҳвол тузатилди. Биз уни шу йилнинг биринчи январидан бошлаб жорий қилабошладик. Планлаштиришнигина ўзгартириб қолмай, деталлар ҳаракати, технология маршрути ҳам янгича ташкил этилди. Натижаси ёмон бўлмаяпти. Ҳозир заводимиз муттасил ойлик топшириқларини бажаряпти.

Сўзга чиққан машинасозлик бўйича давлат конструкторлик-технологик бюроси вакили ўртоқ **Дорин** Новочеркасск машинасозлари иш усулини барча саноат тармоқларига қарашли корхоналарда кенг қўлланиш мумкинлиги ҳақида гапирди.

Семинарда республика Халқ хўжалик кенгаши раисининг ўринбосари ўртоқ **Л. Назарьянц** нутқ сўзлади.

Семинар ишида Ўзбекистон КП Тошкент область комитетининг секретари ўртоқ **К. Н. Бекаев** иштирок этди.

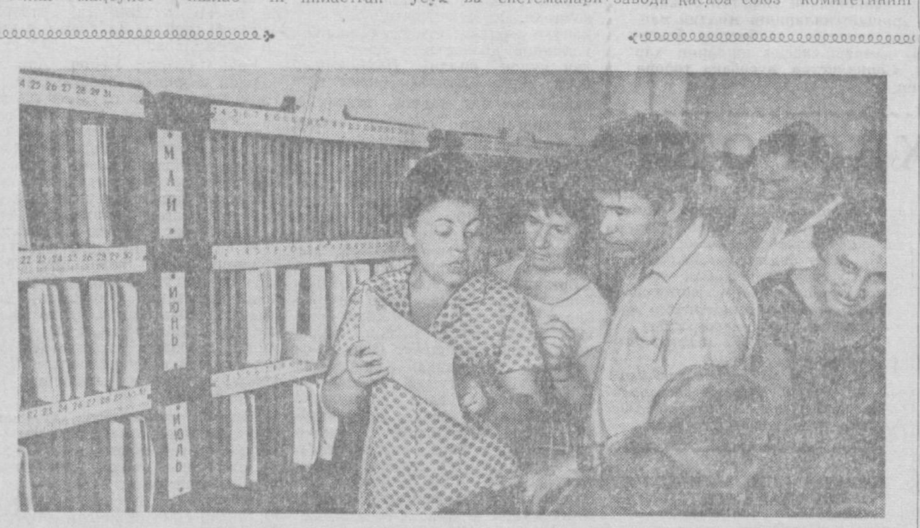

«Чирчиксельмаш» заводи ишлаб чиқариш техника бўлими инженери И. Евдокимова (чапда) семинар қатнашчиларидан наманганлик Р. Сергеева, тошкентлик П. Ермошин, андижонлик В. Мушьянов ва тошкентлик Н. Пожитних ўртоқларни бўлимнинг пропорционалли картотекалари билан таништирмоқда.

А. Мальцев фотоси.

Ташвишли сигналлар

ЭРТА КЕЛИНГ, ИНДИН КЕЛИНГ

Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш корхонаси деган вивескани кўрганда, кўз олдингизга кишиларнинг узоғини яқин, оғирини енгил қилувчи, зарур юмуш билан борганда хожатини чиқарувчи жойни келтирасиз. Шундай эмасми? Областимизда кишиларга намунали маиший хизмат кўрсатаётган корхоналар кўп. Аммо шундайлари ҳам борки, булар кишиларга оғиздагина хизмат кўрсатадилар, амалда эса ранжитадилар.

Мактабимизнинг хўжалик ишлари бўйича директор муовини Христиан Егорович Мелхер ўтган йилнинг декабрь ойида Чирчиқ шаҳар маиший хизмат кўрсатиш комбинатига қарашли М. Глушков мастерлик қилаётган устахонага «Зенит» маркали ёзув машинисткасини ремонтга топширган эди. Машинка устахонада қишлади. Февраль ойига келиб ўртоқ Мелхер ҳужжатларни қайта тўғрилаб, устахона ҳисобига 49 сўм 50 тийин ўтказди. Бундан кейин ҳам машинка ремонт қилинмади.

Христиан Егорович ҳар гал энди битгандир деб устахонага борганида нуқул бир хил жавоб олади:

— Эртага келинг, — дейишади у ердагилар.

Эртасига борса:

— Индин келинг, — дейишади уялмай яна.

Комбинатнинг бош инженери Людмила Васильевна Никитинага мурожаат этишга тўғри келди. У ажабланган бўлиб:

— Наҳотки, бизнинг комбинатимизда бундай бўлиши мумкин эмас, — деб елкасини қисиб қўяқолди. Лекин ёзув машинкасини тезроқ ремонт қилиш тўғрисида аниқ кўрсатма бермади.

Биз бир нарсага ҳайронмиз. М. Глушковнинг эрта-индин дегани қачон тугар экан-а?

Э. ТУРКМЕНОВ,

Оржоникидзе район Товоқсой посёлкасидаги Макаренко номли 55-ўрта мактаб ўқитувчиси.

НОМИ БОРУ, УЗИ ЙУҚ

Бекободдаги 3-«Далварзин» совхозига бориб, исталган ишчи ё хизматчидан «Номи бору, ўзи йўқ, нима?» — деб сўрасангиз ҳеч ўйлаб ҳам ўтирмай:

— 3-бўлим клуби-да, — деб жавоб беришади.

Дарҳақиқат шундай. Клубнинг номи, биноси бор-у, ўзи йўқ. Нега десангиз, мавжуд клуб кўримсиз бинога жойлашган, ичи ифлос, стол, стуллар йўқ. Ҳар ҳафтада атиги икки мартадан кинофильм намойиш қилинади. Бу кинофильмлар ҳам кўрсатдингми-кўрсатдим қабилида қўйилади. Бўлимнинг 1 ва 3-участкаларида эса икки йилдан буён кино намойиш қилинмайди.

Совхоз директори Мирзакаримов, партия ташкилотининг секретари Расулев ўртоқларга совхозда маданий-маиший ишлар аҳволидан гап очилса уларнинг энсалари қотади. Янги клуб қуриш уёқда турсин, боридан ҳам дурустроқ фойдаланиш тадбирларини кўришмайди. Билмадик, совхоз ишчи-хизматчиларининг ҳақли талаби қачон амалга ошаркин?

А. ЭГАМҚУЛОВ.

ЙУЛ АЗОБИ

Юқори Чирчиқ районининг Паркент зонасидан Заркент қишлоғигача чамаси 10 километр келади. Чотқол тоғи этакларига жойлашган «Ленинобод» колхози ўзининг серҳосил ғаллазорлари, ширин-шакар мевалари ва кишини мафтун этувчи соя-салқин жойлари билан машҳур. Бу ерда пионер лагери бор. Қишлоқда 3 мингдан ортиқроқ аҳоли яшайди. Қисқаси, Паркент—Заркент йўли серқатнов. Лекин заркентликларнинг йўлга чиқишга юраклари безиллайди. Сабаби ана шу ўн километр келадиган йўл жуда бузилиб кетган, қишда лой, ёзда чанг.

Йўлни тузатиш учун «Ленинобод» колхозининг қурби етмаяпти. Шу сабабли район раҳбарларига бир неча бор мурожаат қилишга тўғри келди. Ўтган йил охиридаёқ район раҳбарлари:

— Йўл тузатилади, область планига киритганмиз, — деб бизни хурсанд қилишган эди. Ҳозир маълум бўлишича, область йўл қурилиши планидан чиқарилиб, район ихтиёрига топширилганмиш. Район эса колхоз зиммасига юклабди. Хуллас, бу йўлни тузатишни ҳеч бир ташкилот ўз зиммасига олмаяпти. Икки ўртада йўл бояги-бояги-ю, одамлар сарсон.

Йўл азоби — гўр азоби деган халқ мақолининг қанчалик тўғрилигини билишни истаган кишилар Паркент—Заркент йўлидан бир гал ўтсалар бас, дарров тушуниб оладилар.

Х. НОРҚУЛОВ,

Заркент қишлоғи.

1-«Далварзин» совхозининг деҳқонлари йилдан-йилга экин майдонларини кўпайтириб, ҳосилдорликни оширишмоқда. Бу йил ишчилар 60 гектар қўриқ ерни ўзлаштириб, ишга солдилар. Суратда: (чапда) ирригатор-инженер Ф. Ҳакимов, бульдозерчи Ж. Жўраев ва участка бошлиғи Ли Дя Чун ўртоқлар яна қанча ерни ўзлаштириш мумкинлиги тўғрисида гаплашмоқдалар.

М. Нуриддинов фотоси.

ОҚСОҚОЛ

Кун пешиндан оққанида бош чўпон Шуқай ота қўрасига етиб келдик. Чўпон қўйлари ёнида экан. Чўпоннинг пухта жуссаси, очиқ чеҳраси ўзига жуда келишган эди. Севган касбининг соҳиби 30 йилдан буён қўйчувонлик қилиб келади. У поёнсиз яйловларда қанчадан-қанча қувончли ҳам ташвишли кунларни бошидан кечирмаган, дейсиз. Ўжар табиатнинг нохуш инжиқликлари Шуқай отанинг иродасини ҳеч вақт бука олган эмас. Унинг фикри халқ бойлигини кўпайтириш, чорва туёғига туёқ қўшиш, холос.

Кекса чўпонни Жамбул номли совхозда жуда ҳурмат қилишади. Уни танимаган одам йўқ бу атрофда. Чўпоннинг меҳнатда қўлга киритган зафарлари совхоздагина эмас, бутун областда маълум. Унинг кўксини орден ва медаллар безаб турибди.

— Бекорчиликдан киши безор,—дейди суҳбатдошимиз ёнига югургилаб келган қўзичоқнинг бошини силар экан, — мана шу меҳнат кексайганингда, айниқса, овунчоқ бўлар экан.

...Қайси бир йили эди. Қўшни отарнинг чўпони Шуқай ота уйига кириб келди. Совуқда олис йўл босиб келган меҳмонни чол дарҳол таний олмади. Йигит ўзини таништирди. У қўшни отарнинг ёш чўпони Пўлат Мусеров эди. Шуқай ота ичкарига бошлаб, унга жой кўрсатди.

— Оқсоқол олдингизга тажрибангизни ўз оғзингиздан эшитсам, деб келдим.

Шуқай ота қаршисидаги йигитнинг кўзларига маъноли боқиб, олов тафтида турган чой идишдан меҳмонга, ўзига чой қуйди. Чакмони баърини тақимига босиб ўтиратуриб, йигитга ҳазил қилди:

— Сендан нимани ортиқ билибман, айтчи?

Кулгидан меҳмоннинг чеҳраси ёришди.

— Оқсоқол сира ҳазилни қўймас экансиз-да?!

Икки ҳамкасб узоқ суҳбатлашиб ўтиришди. Шуқай ота билганини сўзлади. Йигит қулоқ солди.

...Мен ҳам сенга ўхшаш бир вақтлар ғўр эдим. Қўйи семиз, кўплаб қўзи оладиган чўпонларга ҳавас қилардим, гап бошлади Шуқай ота. Ўшанда мени «қандай қилса, кўп қўзи олиш мумкин, қўйларни қандай қилиб семиртириб боқса бўлади» деган саволлар қийнарди. Кекса қўйчувонларга маслаҳат солдим. Ёрдам беришди.

Гап шундаки, чўпонликнинг кўп нозик томонларини билмас эканман ўшанда. Совлиқлардан кам қўзи олиб келишимнинг сабаби бор экан. Кўплар ишни тугаллаёзганда менда ҳаракат энди бошланаркан. Пировардида ҳаммадан ортда судралиб, панд ер эканман. Кейин билиб олдим, қўйларни вақтида урчитиш керак экан.

— Хўш, урчитиш учун қай вақт қулай, — луқма ташлади йигит.

— Энг қулай вақт сентябрь ва октябрнинг бошлари. Ундан кейинги ҳаракатдан фойда кам. Совлиқларнинг қўзилаши кечикади, қўйлар орасида насл бермаслик ҳоллари учрайди. Қўйларга зотли қўчқорлардан қўшиб қўйиш-ку яна ҳам яхши. Бунинг катта манфаатли томони бор.

Қўйларни семиртириб боқишга келганда ем-хашак асосий мезон. Яйловни яхши билиш керак. Қаернинг ўти қанақа, қаерга сурув ёйишни билмаган чўпон қийналиб қолади. Кам ўт ерларга таралган қўйлар кўп кезади, аммо тўйиб озиқланмайди. Чунончи, қўйларни вақтида суғормаслик ҳам уларнинг яхши иштаҳа билан озиқланмаслигига сабаб бўлади...

...Айни баҳор кезида Келес массивидаги Охунбобоев номли совхозда чорвадорларнинг кенгаши бўлди. Бу катта йиғинга Шуқай ота ҳам, унинг изидан борган қўшни отарлик йигит ҳам келди. Йиғинда Шуқай отага сўз беришди. У, «ҳар юз совлиқдан 108 тадан насл олдим, яна 10 тадан қўзи бераман» деб айтди.

Ваъданинг чиройи — вафоси, дейишади. Сўз бердингми, устидан чиқ. Кўкракка уриб, сўнггила ер чизиб ўтириш кишига уят. Маломатга қолишдан оғир нарса йўқ. Кекса одам бўлса. Ўйлаб қилдимикан шу ишни?! Мажлисда бўлиб ўтган гап тезда ҳаммага аён бўлди. Шуқай отани яхши билган кишилар «чол унақа одамлардан эмас, айтдими қилади», дейишарди.

Ҳақиқатан ҳам Шуқай ота ўз сўзининг устидан шараф билан чиқди. Зиммага олган қўшимча мажбуриятини ҳам ошириб бажарди. Зафар қучди.

Жамбул номли совхознинг 4-бўлими бош чўпони Шуқай ота Қораев шу кунларда ноқулай келган об-ҳаво шароитига қараб иш олиб бормоқда. У ёйиб юрган сурув-сурув қўйлар ҳамма вақт серўт яйловларда. У ўз бой тажрибасини ёш чўпонларга эринмай сўзлаб бермоқда. «Бир менинг ютуғим нима бўларди, дейсиз. Ҳаммамиз ҳам бир хилда катта ютуқларни қўлга киритсак сут ҳам, гўшт ҳам, майин жун ҳам сероб бўлади, — дейди у суҳбатлашиб қолсангиз. Ҳа, кекса чўпон жуда тўғри айтади.

Отарда қўйларнинг аҳволи яхши. 640 қўйнинг жуни эрта қирқилиб бўлди. Бу ишда Шуқай отага унинг умр йўлдоши Оқбарук хола, жияни ёш қўйчувон Мирзахон Тулепбергановлар яқиндан ёрдам беришди. Чўпон оиласи маррадан ўзиб кетди.

...Тонг ёришиб келяпти. Унинг шаффоф ёғдуси адрлар узра жилва қилмоқда. Бу тонг янги кун, яшил яйловнинг янги меҳнат тонги.

Н. ҲИКМАТУЛЛАЕВ.

ҲОСИЛ ШОХЛАРИ

Калинин районидаги «Коммунизм» колхозининг пахта далаларини айланган киши деҳқонларнинг ҳалол меҳнат қилаётганликларини кўриб ич-ичидан қувониб кетади. Колхознинг кўпгина участка ва звеноларида қатор ораларига ишлов бериш жадал суръатлар билан олиб борилялти. Пахтакорлар ҳар туп уядаги кўчатни намунали парвариш қилиб тезроқ ҳосилга киришига ҳаракат қилаётирлар.

Айниқса ўртоқ Омон Юсуфжонов бошчилик қилаётган звенода иш яхши. Бу ерда ҳамма ғўзалар сифатли парвариш қилинаётганлиги сабабли уларнинг бўйи 30—35 сантиметрга етиб қолди. Кундан-кунга ниҳолларнинг бўйига-бўй қўшилмоқда. Ён ҳосил шохлари кўпаймоқда. Рамазон Солиматов бошчилик қилаётган комплекс механизациялашган звено ғўзалари ҳам тез ҳосилга киряпти.

Колхозчилар июнь ойи давомида ғўзани уч марта комплекс ишловдан чиқариш учун ҳаракат қилишяпти.

В. БОБОХОНОВ.

ИККИ СМЕНАДА

Ўртоқ Насриддин Асроров бошлиқ участканинг 345 гектар ери бор. Участка аъзолари ҳар гектар ердан 25 центнердан хирмон кўтаришга аҳд қилишган. Пахтакорлар зиммага олинган юксак мажбуриятни муваффақиятли бажариш йўлида тинмай ишлашяпти. Участкада июнь ойининг ҳар бир кунидан унумли фойдаланиляпти. Деҳқонлар ўт босган карталарни тозалаб, ўсимликнинг тезроқ ҳосилга кириши учун ҳаракат қиляптилар. Бу ерда ҳар бир кишига қатор оралари бириктиб қўйилган. Шу сабабли ғўзани чопиқ қилиш иши сифатли кетяпти. Бўлимда ғўзани суғоришга эътибор зўр. Миришкор сувчилар ишни икки сменада олиб боришяпти. Шу сабабли ҳам бу ерда чанқаган ғўзалар деярли йўқ.

Р. ТОЖИҚУЛОВ
Бекобод районидаги Дзержинский номли колхоз.

УЮШҚОҚЛИК БИЛАН

Оққўрғон районидаги Димитров номли колхозда шолидан мўл ҳосил етиштиришга жиддий аҳамият берилмоқда. Колхоз правлениеси шоликорлик бригадаларини тажрибали деҳқонлар билан мустаҳкамлаши орқасида шоликорлик ерларида иш анча уюшқоқлик билан кетяпти. Айниқса ўртоқ Мун Семён бошчилик қилаётган бригадада иш яхши. Бригада аъзолари шолини аввалги йилларга нисбатан анча илгари экиб, тез ундириб олдилар. Ҳозир шоликорлар ниҳолларни меҳр билан парвариш қилмоқдалар, озиқлантириб, бегона ўтлардан тозалаяптилар.

А. ТУРАЕВ.

СУВЧИ

Биз у билан кўпдан қадрдон ўртоқ,
Худди қариндошдай орамиз яқин,
Зилол сувларидай кўнгли ҳам оппоқ,
Меҳнат қадамида чақилар чақин.

Буғдойранг бетида қуёшнинг нури,
Ялангтўш, азамат, у уста мироб.
Меҳнат роҳатида ўтади умри,
Каттакон анҳорда, сувлари сероб.

Яна биз кўришдик кенг даласида,
Қадрдон тол таги, ариқнинг боши.
У ишлайберади кун яллиғида,
Бошида эркалар ҳаёт қуёши.

Даласига назар ташладим мамнун,
Ғўзалар силкинар тонгу, ҳар оқшом.
Меҳнатдан мамнундир ушбу ўтар кун,
Меҳрим ошаберар юзига боқсам.

— Мана, ўн йилдирки, миробман бунда,
Ҳосил ошаберар йил ўтган сайин.
Жўжани санаймиз кузда—якунда
Яна келиб кўринг унда атайин...

Дўстим, ҳамкишлоғим мироб Каримжон,
Ҳамиша меҳнатга парвона, камтар.
Меҳри билан яшнар ғўзалар, бўлиқ,
Меҳри билан йиғар кузда олтин зар.

Юсуфжон ҲАМДАМ.

ЕР ОСТИ ЙЎЛЛАРИ

Ўзбекистондан хушхабар тарқалди: республика кўмир кони районида Оҳангарон дарёсининг сунъий ўзани қурилабошланди. Дарёнинг янги ўзандан оқизилиши туфайли икки юз миллион тоннадан ортиқ тошкўмир сақланаётган бой ер ости хазинасига йўл очилади. Дарё сувининг бир қисмини салкам олти километрлик тоннель орқали ўтказиб юборишга қарор берилди. Ер остидан ўтадиган ўзанни «Главтоннелметстрой»нинг коллективларидан бири қуради.

ТАСС мухбири «Главтоннелметрострой» бошлиғи К. А. Кузнецовдан шу хабарни шарҳлаб беришни сўради.

— Оҳангарон дарёсининг янги ўзанини қуриш Ўрта Осиёдаги энг муҳим иншоотлардан биридир,— деди ўртоқ Кузнецов.— Шўх дарёнинг янги ўзанини 1968 йилда ишга тушириш мўлжалланмоқда. Бу — жуда қисқа муддат. Лекин бизнинг ҳозир Ўрта Осиёда механизациялаштирилган кучли тоннелсозлик бўлинмаларимиз бор. Бу бўлинмаларда кўпгина истеъдодли усталар ишламоқда.

Ҳали яқиндагина 128-қурилиш бошқармаси азим Тянь-Шаннинг улкан Туяошув тоғи қатламларини кесиб, мамлакатда энг баланд тоннель ўтказган эди. Тоннель 3.200 метр баландликдан ўтган бўлиб, узунлиги икки ярим километрдир. Шунча узунликдаги йўлни тоғ остидан ўтказиш учун икки юз минг кубметрдан ортиқ тоғ жинсларини қазиб чиқариш ва 35 минг кубметр бетон ётқизиш керак бўлди. Бу тоннель Фрунзедан Ўшга олиб борадиган автомобиль йўлининг бир қисми бўлиб, унинг ишга туширилиши Қирғизистон пойтахтидан Сўсамир водисига бориладиган йўлни бир неча юз километр қисқартириш имконини беради.

Тожикистонда «Главтоннелметрострой»нинг 56-махсус колоннаси ишламоқда. Бу колонна 7,4 километрлик Вахшёвон ва 5,3 километрлик Обикийик гидротехника тоннелларини бунёд қилмоқда. Бу тоннеллар Ёвон ва Обикийик водиларига сув чиқариб беради. Бу водиларнинг ерлари ва иқлими ингичка толали пахта етиштириш имконини беради. Бунинг учун сув керак.

Бундан бир қанча вақт муқаддам, — деб сўзини давом эттирди ўртоқ Кузнецов, — Абакан-Тайшет темир йўл линиясини қурган транспорт қурувчиларнинг янги ажойиб ғалабаси тўғрисидаги хушхабар мамлакатга довруқ ёйган эди. Бу муваффақиятда бизнинг тоғтешарларимиз қилган меҳнатнинг ҳам каттагина улуши бор. Абакан-Тайшет трассасидаги поездларни ўтказиб юборишнинг иложи бўлмаган жойларидан тоғтешарларимиз ўн километр тоннель қазиб, поездлар йўлини очиб бердилар. Ҳозир Шарқий Сибирь тоғтешарлари Артиш-Подобас линиясидаги салкам 1.200 метрлик тоннелни қурмоқдалар, қурилаётган Шушь-қия-шалтирь линиясида ер остидан ўтадиган тўртта йўлни қуришда ишламоқдалар.

— Москва жамоатчилиги яқинда пойтахт метрополитени ишга туширилган куннинг ўттиз йиллигини нишонлади. Ҳозир мамлакатда нечта метро линияси бор? — деб сўради ТАСС мухбири.

— Москва, Ленинград ва Киевда ўтган ўттиз йил мобайнида 146 километр ер ости магистрали қурилиб ишга туширилди, 88 та станция бино қилинди, — деди К. А. Кузнецов. — Ҳозир мамлакатдаги беш шаҳарда, шу жумладан Боку ва Тбилисида метрополитен қурилмоқда. Метро поездлари юрадиган 56 километрлик линия қурилмоқда.

Москва метросозлари транспорт қурувчиларнинг тоғкесарлар коллективларига негиз солдилар. Шу коллективлар ўтган ўттиз йил мобайнида мамлакатда 56 та темир йўл, гидротехника ва автомобиль йўли тоннелларини қуриб бердилар. Бу тоннелларнинг жаъми узунлиги 50 километрдан ошади. Ҳозирги вақтда улар жаъми узунлиги 27 километрдан ортиқ бўлган яна йигирмата ер ости йўлини очмоқдалар. Қуриб битказилган ва қурилаётган тоннеллар орасида шундай уникал иншоотлар борки, уларга ўхшаш иншоотни бошқа бирон ерда учрата олмайсиз.

Ҳозир СССР транспорт қурилиши Давлат комитетининг тоғтешарлари мамлакатдаги 150 дан ортиқ қурилишда ишламоқдалар. Улар бу иншоотларни фойдаланишга топширар эканлар, тоннеллар устига бутун мамлакатга маълум бўлган «М» ҳарфини ўйиб ёзиб қўймоқдалар.

ЖАҲОН БЎЙЛАБ

Польша куни

МОСКВА, 9 июнда ўзаро иқтисодий ёрдам кенгашида аъзо бўлган мамлакатларнинг халқаро виставкаси—«инфорг—65» виставкасида Польшанинг миллий куни Польша Халқ Республикаси давлат гимнининг садолари билан бошланди.

Польша Халқ Республикасининг виставкада қатнашаётган делегацияси бошлиғи Ю. В. Тьерри машина ва ускуналарнинг виставкага қўйилган энг қизиқарли нусхалари тўғрисида томошабинларга сўзлаб берди. (ТАСС).

ДЎСТОНА ЁРДАМ

Мамлакатимизнинг жаҳондаги бошқа давлатлар билан иқтисодий алоқалари йил сайин мустаҳкамланмоқда. Совет Иттифоқи 1950 йилда 42 мамлакат билан савдо-сотиқ қилган бўлса, ҳозирги вақтда қарийб юз мамлакат билан савдо-сотиқ қилмоқда. Кейинги ўн йил ичида социалистик давлатлар билангина савдо-сотиқ ҳажми икки баравардан зиёд ортди.

Корхоналарнинг коллективлари қардош мамлакатларнинг заказларини муддатидан илгари бажараётганликлари тўғрисида Ватанимизнинг ҳамма қисмидан кун сайин хушхабарлар келиб турибди. Масалан, Тожикистондаги экспериментал кабель заводи Монголия Халқ Республикасининг биринчи заказини муддатидан анча илгари бажарди. Электр симларининг катта туркуми қардош республикага юборилди. Электр симлари — Тожикистон экспорт қиладиган саноат буюмларининг кўп турларидан биридир.

Етти йиллик даврида республикада саноатнинг янги тармоқлари — машинасозлик ва электротехника саноати вужудга келди. Тожикистон тўқув автоматлари ва қишлоқ хўжалик машиналарини етказиб берувчи республикага айланди. Ана шу автомат ва машиналар жаҳоннинг қирқ мамлакатига экспорт қилинмоқда.

Камишин ип газлама комбинати ишлаб чиқараётган газламаларга чет элларда талаб катта. Монголия Халқ Республикаси, Вьетнам Демократик Республикаси ва бошқа мамлакатларнинг аҳолиси бу газламаларни зўр иштиёқ билан сотиб олмоқдалар.

Совет кишилари қаҳрамон Вьетнам халқининг заказларини бажаришга айниқса катта эътибор бермоқдалар. Қирғизистон ССР меҳнаткашлари ўз мамлакатининг озодлиги ва мустақиллиги учун курашаётган дўстларимизга металл қирқувчи станоклар, контрол-ўлчов приборлари, медицина аппаратлари, йирик электр машиналар ва юқори сифатли бошқа буюмларни юбормоқдалар. «Киргизмаш» заводидан яқинда тропик жойлар учун мўлжалланган «ЗИЛ-164» маркали автомобиль радиаторларининг катта бир туркуми тайёрланиб, Вьетнам Демократик Республикасига юборилди.

Совет халқи ўз дўстларига ёрдам кўрсатишга доим тайёрдир. Бу — қуруқ ваъдагина эмас. Совет Иттифоқининг социалистик мамлакатларга, мустамлакачилар асоратидан халос бўлган халқларга кўрсатаётган қардошларча ёрдами—амалдаги пролетар интернационализмидир. Бизнинг Ватанимиз Осиё, Африка ва Латин Америкасидаги 23 давлатга иқтисодий ва техника ёрдами кўрсатмоқда. 500 дан ортиқ саноат корхонаси ва бошқа корхоналарни қуришда уларга кўмаклашмоқда.

Яқинда «СМЗ» маркали трактор прицеплари Пензадан Кубага юборилди. Бу прицепларни Сердобск машинасозлик заводи тайёрлаган. Тўрт тонна юк кўтарадиган бу прицепларга рессорали осма ва гидравлик тормозлар ўрнатилган. Уларда юкни бирданига уч томонга ёки бир томонга бўшатиш имконини берадиган махсус механизмлар бор. Бу машиналар Кубадан ташқари яна 29 мамлакатга экспорт қилинмоқда.

Совет Иттифоқи Ҳиндистонга катта иқтисодий ёрдам кўрсатмоқда. Ленинград иқтисодий районидаги қирққа яқин корхона бу мамлакатнинг заказларини бажармоқда. Бу корхоналар Ҳиндистонга турбина, генератор, двигателларни, электр ускуналар, машиналар аниқ ишлайдиган приборларни юбормоқда.

Ҳиндистон—Я. М. Свердлов номли станоксозлик фирмасининг чет элдаги энг йирик мижозидир. Кейинги уч йил ичида Ранчи, Бхилаи ва бошқа жойлардаги янги қурилишларга юборилган металл қирқувчи машиналар миқдори уч баравар ортди. Ленинградликлар универсал фрезер, токарлик станоклари ва бошқа станокларни етказиб бермоқдалар. Фирма яқинда жуда катта деталларни ишлаш учун универсал станок тайёрлади. Бу станок ўзи ишлаб бераётган буюмдан 4-6 баравар енгил. Бу станокда турли операцияларни бажариш мумкин.

КПСС XXII съезди номли металл заводида яқинда Ҳиндистон учун йигирма биринчи буғ турбинаси тайёрланди. Бу завод Ҳиндистоннинг бешта теплоэлектростанцияси ва учта гидравлик электростанциясини турбиналар билан таъминлашда қатнашмоқда. Ҳиндистон учун шу вақтгача тайёрланган машиналарнинг умумий қуввати 1,5 миллион киловаттдан ҳам ошиб кетди.

Ҳиндистондаги кўп заводларда Липецк станоксозлик заводининг маркаси қўйилган машиналарни учратиш мумкин.

Совет кишилари қардош, дўст халқларга иқтисодий ёрдам кўрсатиш билангина чекланиб қолмаяпти. Кўп мамлакатларнинг вакиллари илғор тажрибаларни ўрганиш учун бизнинг мамлакатимизга келиб турибдилар. Совет кишилари меҳмонларни хурсандчилик билан кутиб олиб, ўз ютуқларини бажонидил улар билан баҳам кўрмоқдалар.

Масалан, яқинда Польша Халқ Республикасининг Оппельн шаҳридаги цемент комбинати автоматика цехининг бошлиғи ўртоқ Чока Новороссийск цемент комбинати корхоналарида бўлди. У ишлаб чиқариш процессларини автоматлаштириш билан танишди. Ундан олдин Болгария цемент саноатининг ходимлари Новороссийскка келиб кетган эди. Улар хом ашёни очиқ усулда ишлаш методлари, британ стандартли цемент чиқариш процесси билан танишдилар.

Капиталистик мамлакатлар билан ҳам савдо-сотиқ кенгайиб бормоқда. Финляндия, Англия, Япония, Франция ва бошқа давлатлар биздан кўп товар сотиб олмоқдалар.

Яқинда Ленинграддан янги конструкциядаги ғоят унумли ишлайдиган биринчи агрегат Хельсинкидаги «Паппелла» акцияли ширкатга юборилди. Бу агрегатни Карл Маркс номидаги фирма тайёрлади.

Узоқ Шарқ денгиз пароходчилигининг дастлабки тўққиз денгиз шатак кемаси Маго портидан Японияга қараб йўл олди. Улар 9 та жуда катта солни Хоккайдо оролига олиб борадилар. Бу солларнинг ҳар бирида икки минг кубметрдан уч минг куб метргача ёғоч бор. Узоқ шарқликлар бу йил ёз фаслида Япония портларига 100 минг кубметрдан кўпроқ биринчи сортли ёғоч етказиб берадилар. Бундай мисоллар кўп.

Совет Иттифоқининг иқтисодий алоқалари ва бошқа алоқаларнинг муваффақиятли ривожланиб бораётганлиги мамлакатимизнинг қудрати ўсганлигинигина эмас, балки унинг барча мамлакатлар ва халқлар билан яхши қўшничилик ҳамда дўстлик муносабатларини мустаҳкамлашга, бутун дунёда тинчликни мустаҳкамлашга интилаётганлигини ҳам исбот қилади.

(ТАСС).

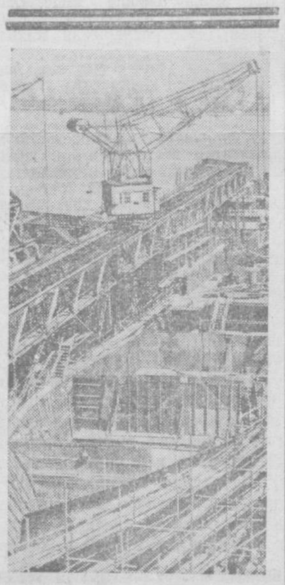

ГЕРМАНИЯ ДЕМОКРАТИК РЕСПУБЛИКАСИНИНГ кемасозлик корхоналари Совет Иттифоқининг жуда кўп заказларини бажаради. Яқин беш йил ичида совет флоти учун 360 денгиз ва дарё кемаси қуриш мўлжалланяпти. Бу йил Ростокдаги «Нептун-верфт» корхонасида 4250 тонна юк кўтариш учун мўлжалланган кема қурилялти.

АДН — ТАСС фотоси.

БОГОТА (Колумбия). Бу ерда колумбиялик ватанпарварлар Хуан де Диос Сальгадо ва Алехандро Гомес Роага қарши туҳмат процесси бошланди. Уларни революцион ҳаракатда қатнашганликлари учун айбламоқдалар. Улар неча ойдан бери қамоқда азоб чекмоқдалар. Суратда: сиёсий маҳбуслар Хуан де Диос Сальгадо (ўнгда) ва Алехандро Гомес Роа.

(ТАСС фотохроникаси).

АНТИФАШИСТЛАРГА ҚАРШИ РЕПРЕССИЯ

ПАРИЖ, (ТАСС). Португалия антифашистларидан яна беш кишини ҳарбий трибунал турли муддат билан қамоқ жазосига ҳукм қилди, деб хабар беради Франс пресс агентлиги Лиссабондан.

Антифашистлар тақиқланган Португалия коммунистик партиясига мансубликда ва мамлакатнинг Жанубида коммунистик пропагандани тарқатганликда айбландилар. Қамоққа олинганлар орасида бир аёл бор.

ХАҚЛИ ТАЛАБ

НЬЮ-ЙОРК, (ТАСС). Доминикана Республикасининг муваққат президенти Кааманьо АҚШнинг ўз мамлакатига нисбатан тутган сиёсатини доминикана халқи манфаатларига ҳеч қандай алоқаси бўлмаган сиёсат деб кескин қоралади. Информацион агентликларнинг хабар беришича, Кааманьо леонор театрида сўзга чиқиб, АҚШ ва Америка давлатлари ташкилоти комиссиясининг вакиллари доминикана халқининг ҳоҳишини ҳисобга олмайдиган таклифларни қабул қилишни талаб қилмоқдалар, деб айтган. Республиканинг муваққат президенти ана шу мамлакат территориясидан американинг барча қўшинларини олиб чиқиб кетилишини талаб қилди. Кааманьо бу қўшинларни «интервенционист қўшинлар» деб атади.

БОМБАРДИМОНЛАР ТУХТАТИЛСИН

ХАНОЙ, (ТАСС). Вьетнам халқ армияси олий қўмондонлигининг алоқа миссияси, деб хабар беради Вьетнам информация агентлиги. Вьетнамдаги кузатувчи ва контроль қилувчи халқаро комиссияга мактуб юборди. Бу мактуб АҚШ ва Сайгон маъмурлари самолётларининг 7 июнда Вьетнам Демократик Республикаси территориясини бомбардимон қилганлигини қоралайди.

Алоқа миссияси, дейилади мактубда, АҚШ ва унинг қўғирчоқларининг ана шу қароқчилик ҳаракатларига қарши норозилик билдиради. Бу қароқчилик ҳаракатлари Вьетнам Демократик Республикасининг суверенитети ва территориал бутунлигини бузишдан бошқа бир нарса эмас, алоқа миссияси АҚШ ва унинг қўғирчоқларининг Вьетнам Демократик Республикасига қарши ҳар қандай агрессияни дарҳол тўхтатишларини ва Вьетнам масаласи юзасидан 1954 йилда Женевада тузилган битимларга риоя қилишларини талаб этади.

АМЕРИКА КОСМОНАВТЛАРИ МЕЙПОРТГА КЕЛИШДИ

НЬЮ-ЙОРК, 10 июнь. (ТАСС). Америка космонавтлари Жеймс Макдивитт ва Эдвард Уайт тушган «Уосп» авианоси бугун Флорида штатидаги Мейпортга келди. Космонавтлар Мейпортдан самолётда Хьюстонга жўнайдилар.

Телетайп ЛЕНТАСИДАН

● СССР ҳукумат делегацияси Бамакога келди. Делегация Мали пойтахтида совет мутахассисларининг ёрдами билан қурилган олий маъмурий мактаб ва медицина мактабининг биноларини Мали ҳукуматига топширади.

● Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг кўп миллатли жамиятларда киши ҳуқуқларига бағишланган семинари Люблянда (Югославия) очилди. Семинарнинг ишида Европа, Осиё, Африка ва Америкадаги 20 мамлакат вакиллари, шу жумладан Совет Иттифоқи делегацияси қатнашмоқда.

● АҚШ сенати сенатор Фулбрайтнинг чет давлатларга Америка ёрдами тўғрисидаги қонун лойиҳасига киритган тузатишини маъқуллади. Бу тузатиш ҳукуматга 25 миллион доллардан Америка мамлакатлараро қуролли кучларни таъминлаш учун фойдаланиш ҳуқуқини беради.

● Хитой Халқ Республикаси давлат кенгашининг бош министри Чжоу Энь-Лай қисқа муддатли визит билан Сурия пойтахти Дамашқда бўлди. Чжоу Энь-Лай бу ердан ватанига жўнаб кетди.

● Нагасаки шаҳридаги «Мицубиси Дзюкогио» компаниясининг кемасозлик корхоналарида жаҳонда энг йирик док қуриб битказилди. Бу док 70 минг тоннагача бўлган ҳажмда кемалар қуриш имконини беради. Мутахассисларнинг ҳисоб-китобларига қараганда, эндиликда кемалар ясаш муддати қарийб ярмига камайтирилади. Кемалар ясашнинг таннархи ҳам пасаяди.

● Ҳиндистон бош министри Лаъл Баҳодир Шастри расмий визит билан Канадага боратуриб, Қоҳирага келди. Шастри Бирлашган Араб Республикасининг пойтахтида Бирлашган Араб Республикасининг президенти Носир билан учрашади.

● Венесуэланинг Ансоатеги штатида Американинг «Мене Гранде Ойл» компаниясига қарашли нефть қувури портлатилди. Сантомдан Гуриагуао портига нефть етказиб бериш тўхтаб қолди. Гуриагуао портидан «қора олтин» бошқа жойларга юборилар эди. Маҳаллий матбуотнинг фикрича, АҚШнинг Доминикана Республикасидаги интервенциясига қарши Венесуэлада норозилик ҳаракати кучайганлиги натижасида кейинги вақтларда Америка корхоналарида портлатиш тез-тез такрорланадиган бўлиб қолди.

● Жазоир Республикаси президентининг махсус вакили Аҳмад Тавфиқ Маданий Қоҳирага жўнаб кетди. Маданий самолётда учиб кетиш олдидан бундай деди: мен араб шарқи мамлакатларига саёҳат қиламан ва Осиё ҳамда Африка мамлакатларининг Жазоирда ўтказиладиган иккинчи конференциясига тайёргарлик кўриш учун Бирлашган Араб Республикаси, Ироқ, Яман, Қувайт ва Саудия Арабистонига бораман. (ТАСС).

ОБИРАҲМАТ

«Обираҳмат». Бу — шифобахш сув дегани. Сершовқун, шўх Чирчиқ дарёсининг шундайгина қирғоғида жойлашган дам олиш уйига ана шундай ном берилган.

Ҳа, бу ернинг суви шифобахш, ҳавоси мусаффо. Бу ерда роҳатланиб дам оласиз. Гулзорларда булбуллар сайраган, тонг шабнамида қизил гуллар сизга боқади, кўнглингизга хушнудлик келтиради.

«Обираҳмат» дам олиш уйининг иш бошлаганига беш йил бўлди. Ана шу давр ичида жуда катта ишлар қилинди. Бири-биридан ажиб гулзорлар, яшил дарахтлар орасида қад кўтариб турган корпуслар ҳамма ҳаммаси мана шу беш йил ичида бунёд этилди.

— Бу йилги мавсумда қарийб 8 минг киши дам олиб, ҳордиқ чиқаради, — дейди дам олиш уйининг директори И. Пивен. — Ҳозирнинг ўзида 4 мингга яқин киши дам олди. Дам олувчиларга юксак савияда хизмат кўрсатиш учун ҳаракат қилаяпмиз. Дам олувчилар ҳеч зерикишмайди, ҳар куни кино, концерт кўрсатилади. Лекция, суҳбатлар ўтказилиб турилади.

Таклиф ва мулоҳазалар дафтарини кўздан кечирар экансиз, буларга тўла ишонч ҳосил қиласиз. Шу дам олиш уйидан ҳордиқ чиқарган «Ташкенткабель» заводининг инженер-конструктори Анатолий Крюков, Тошкент грампластинка заводининг ходими С. Холмуротов, «Чирчиқсельмаш» заводининг мастери М. Йўлдошев, 15-қурилиш-монтаж бошқармасининг ходими Г. Қаландаровалар дафтарчага ўзларининг миннатдорчилик сўзларини ёзиб қолдиришган.

Р. КУЧАРОВ.

БУГУНГИ ТОШКЕНТ.

А. Палехов фотоси.

ТОНГНИ КУЙЛАЙМАН

ЗУЛФИЯ

Шоирлар ўз таржимаи ҳолларини ёзмаганлари маъқул. Шеърларнинг ўзи, ҳаммаси бўлмаса ҳам аксарияти автор ҳақида айтиб туради. Бу ўринда мен ёзмоқчи бўлган гаплар шеърларда айтилганларга қўшимча бўлади, холос.

Менинг ҳаётим фақат шеър ёзиш билан ўтаётгани йўқ. Шоир фақат «ижод қилиши», «шеър битиши» керак деган фикрга қўшилмайман ҳам.

Мен Ўзбекистон ССР Давлат бадиий адабиёт нашриётида редактор бўлганман, республикада «Ўзбекистон хотин-қизлари» ижтимоий-сиёсий ва адабий-бадиий журнал ташкил қилинган пайтдан бошлаб, унда аввал бўлим мудири, 1953 йилдан эса масъул редактор бўлиб ишлаб келмоқдаман.

«Ўзбекистон хотин-қизлари» журнали ойига бир марта чиқади. Бу унчалик катта китобча эмас, уни чиқариш бундай қараганда осонга ўхшаб кўринади. Фақат журналистгина журналнинг навбатдаги номери дунёга келгунча ўқувчи кўзига кўринмайдиган ишларнинг нақадар кўплигини тушуна олади.

Редакцияга киришинг билан редакция нафаси ўз оғушига олади. Навбатдаги номернинг плани муҳокама қилинади. Мана, материал келган —уни ўртоқлар билан биргалашиб ўқиб чиқиш ва муҳокама қилиш керак. Чақирилган автор келади — у командировкага жўнаши керак, редактор эса сўнгги кўрсатмаларни бериши лозим. Шаҳар атрофидаги колхозда ўтадиган ўқувчилар конференциясига, нашриётда муҳокамага бориш керак. Фотограф Моделлар уйидан янги суратларни — журнал иловаси учун андозаларни олиб келган. Мана ҳали қуримаган саҳифалар чиқиб қолди — уларни ўқиш керак. Зарур материал эса олдин териб қўйилганининг ўрнига берилиши лозим, босмахона билан боғланиб, секретарь билан гаплашиш керак.

Кун кетди, иш эса, албатта камайгани йўқ. Демак, у беҳуда ўтди, деб ўйларсиз. Асло. У қалбни бойитди ва фикрлаш учун кўп нарса берди.

Мен иккита рақамни айтиб ўтмоқчиман. Ўзбекистонда биринчи марта хотин-қизлар учун махсус журнал чиқа бошлаган вақтда унинг тиражи атиги уч минг нусхага борарди. Ҳозир «Ўзбекистон хотин-қизлари» журнали 200 минг нусхада чиқмоқда, тиражи яна кўпаяди.

Чет элларда бўлганимда шулар ҳақида ҳикоя қилиб берсам, менга ҳар доим ҳам ишонаверишмайди. Хотин-қизлар учун чиқадиган журнал-а? Улар атиги қирқ йил аввал мутлақо саводсиз эди-ку! Наҳотки ўзбек тилида босиладиган журналнинг 200 минг обуначиси бўлса?! Ишониб бўлмайди! Лекин шунга қарамай бу — факт! Ҳаётимизнинг оддий факти. Бундай фактларни билиб қўйиш ҳам шоир учун зарурдир. Баъзан ҳар кунги югур-югурдан (бусиз журнал редакциясининг иши битмайди) хафа бўлсанг ҳам, баъзан тинчлик, ором етишмаслигини ҳис қилсанг ҳам, ҳаёт билан доимо алоқада бўлмай, мана шу одамлар, учрашувлар, суҳбат ва мунозаларсиз шеър ёзишнинг ўзи мумкин эмаслигини тушуниб турасан, киши.

Пахтакор аёлнинг янги меҳнат қаҳрамонлиги, олимнинг кашфиёти, артистнинг катта муваффақияти, хизмат кўрсатган муаллиманинг юбилейи... Сен булардан четда эмассан-ку, шоир! Сен шу ерда, ёнма-ёнсан, қалбинг билан ҳаёт нафасини сезиб турибсан ва қалбинг унинг ҳар бир нафасига қандай хушёрлик билан акс-садо беришини кўрасан.

Ўз халқинг билан бирга яшаш деб шуни айтсалар керак, шунинг учун ўз шеърларингга атайин қаҳрамонлар қидириб юришнинг ҳожати бўлмаса керак. Менинг қаҳрамоним — гўзал, ақлли, севги ва кучга тўла меҳрибон ва содиқ ўзбек аёли ер юзида ёлғиз эмаслигига ишонч руҳини менга ҳаётнинг ўзи берди.

Мен дунё бўйлаб кўп сафар қилдим. Кичкиналигимда ҳовлимизни ўраган девор орқасига бекиниб, Чимён тоғларининг беғубор кунда равшан кўриниб турадиган қорли чўққиларига узоқ-узоқ тикилиб турганларимни эслайман.

— У ерда нималар бор, ойижон? — сўрардим мен, яшил-кулмушранг қояларни кўрсатиб.

— Тоғлар, қизим! — жавоб берарди онам.

— Тоғларнинг орқасида-чи? Уёгда одамлар яшайдими?

— Мен билмасам, — дерди онам афсусланиб. — Қаёқдан ҳам билай? Уёққа бориб бўлармиди, қара, қандай баҳайбат тоғлар турибти.

Бу тоғ чўққилари онам айтганча олисда эмас экан. Мен улар устидан бир неча бор учиб ўтганман. Тоғлар ортида яшовчи одамлар ҳам бизга кўп жиҳатдан ўхшар экан.

Мен Ҳиндистонда ҳам, Мисрда ҳам, Цейлонда ҳам, Японияда ҳам бўлганман. Менга Хитой, Югославия, Бирмага ҳам боришга тўғри келган.

Ўз кўзим билан кўрган дунёнинг ранг-баранглиги мени одамлар учун муштарак бўлган нарсалар борлигига ишонтирди: тинчликка интилиш, болаларга меҳр, уларга ишонч, келажакка яхши умид билан қараш ана шулардир.

Бир неча йил аввал Ҳиндистон бўйлаб — биз ўзбеклар учун, айниқса, яқин бўлган мамлакат штатлари бўйлаб қилган сафарим эсимга тушиб кетди.

...Ёғингарчилик вақти, биз совет шоирларини кутиб турган қишлоққа бораверишда бутун йўл давомида машина чодирига илиқ, ҳаётбахш сув челакдан қуйгандек бўларди... Мана, қишлоққа ҳам етиб келдик, қадимий катта дарахт атрофида кичкина саҳн, чор атрофда лойдан ясалган уйлар. Жала остида қолган кишилар ёмғирни назар-писанд қилмай бизни кутиб туришибди. Биз ҳам ёмғирни унутиб навбатма-навбат шеър ўқиш учун уйлардан бирининг томига чиқиб оламиз. Ёмғир шовқинини бўлиб ёш ҳинд йигити шеърларимизни таржима қилади...

Кулолнинг ажойиб сув югуртириб безаган кўзасидек келишган аёл қимир этмай турарди. Мен унга тикилиб қоламан. У таржимонга қулоқ солиб, лабларини пичирлатади, бизга эргашиб сўзларни такрорлайди. Шу топда унга ёмғирнинг қуйиши ёки тилнинг бегоналиги ҳалақит бериши мумкинмиди? Аёл поэзияга бутун вужуди билан берилиб, тўлқинланарди. Ким билсин, эҳтимол унинг ўзи ҳам шоирадир.

Бу гўзал чеҳрага боқаман-у севимли қизим Ҳулкар кўз олдимда гавдаланади. Унинг ўз севган шеърини ўқиётган ёки тинглаётган пайтдаги ҳаяжонли ва қувноқ чеҳраси худди шунга ўхшамайдими... Ҳиндистон... Кичкинагина кўримсиз қишлоқ... Бизнинг қадрдон уйимиз эса серқуёш Тошкентда. Лекин у ерда ҳам, бу ерда ҳам бирдай зўр меҳр билан поэзияга қизиқишади, поэтик сўзга чанқоқлик сезилади.

Буларнинг ҳаммасини кўриш, таққослаш ва поэзиянинг буюк кучи инсонларга нақадар зўр таъсир қилишига яна бир бор гувоҳ бўлиш керак...

Ёки яқинда Японияга қилган сафаримни олайлик. Кишиларнинг қандайдир туғма зеболиги ва олижанoблиги билан ажралиб турадиган бу мамлакатдаги Хиросима даҳшатини бошидан кечирган одамларнинг чеҳралари қўрқинчли ва ачинарлидир. Биз қуйган ва мажруҳ бўлиб қолган жабр-дийдаларни кўрдик. Биз ҳали атом заҳари зонасига тушиб қолиб, ҳали туғилмасданоқ ногирон бўлиб қолган болаларни кўрдик.

Биз бутун оила билан — ўғлим Омон ва унинг рафиқаси кутаётган фарзандни кўз олдимга келтириб, даҳшатдан юрагим орқамга тортиб кетди.

Биз бир-биримизга ҳеч нарса деёолмадик: мен ва бу нотаниш япон аёли — таржимон нарироқда эди, — бир-биримизнинг қўлимизни маҳкам қисиб қўйдик, холос.

— Уруш бўлмайди! Унга биз йўл қўймаймиз! — япон аёлига шундай дедим чамаси...

У менга нотаниш тилда аллақанарсалар деб жавоб қайтарди. Мен таржимонни чақириб ўтирмадим. Усиз ҳам бор гапни тушуниб турардим.

Буларнинг ҳаммасини билиш, кўриш ва ҳис қила билиш керак. Осиё ва Африка мамлакатлари ёзувчилари Ҳамкорлиги вакили сифатида, Совет Хотин-қизлари комитетининг вакили ёки хотин-қизлар матбуотининг ходими сифатида чет элларга борсам ҳам биринчи галда шоираман ва шунинг учун кишилар, воқеалар ва нарсаларни шоира сифатида қабул қиламан.

Мен Ҳиндистондан газета учун одатдаги ҳисоботни ёзган эдим. У «Мушоира» бўлиб чиқди. Мен учун қадрли бўлган бу шеър фақат Ҳиндистонгина эмас, бошқа кўпгина чет эл мамлакатларидан олган таассуротларимни ниҳоясига етказди.

Мен бу ўринда умуман шоир бўлиш бахти ҳақидагина эмас, балки совет шоири бўлиш бахти ҳақида айтиб ўтмоқчиман.

Мен кузатиш ва таққослаш имкониятига эга бўлганман. Ишлаш учун, ўқувчига ўз меҳнатингнинг самарасини етказиб беришнинг биздагидек дунёнинг ҳеч бир мамлакатида кенг имкониятлари йўқ.

Чет элларда менга шоир дўстларим ҳадя қилган китоблар орасида 300—500 нусха билан нашр этилганлари ҳам бор. Тиражи мингта бўлган китоб — энг кўпи ҳисобланади. Тағин бунинг устига шоирнинг ўзи ношир бўлиб, улар кўпинча зарар кўрадилар.

Бизда, совет шоирларининг миллионлаб ўқувчилари бор. Китоблар, шу жумладан шеърий тўпламлар 10 минглаб нусхада босилади. Лекин улар ҳам етишмайди!

Шеърларни сабрсизлик билан кутаётган, эътибор билан ўқийдиган ва донолик билан баҳолайдиган ўқувчилар борлигини ҳис қилганингдан сўнг бор кучинг билан меҳнат қилмай бўладими?!

Ўқувчилар олдида масъулиятни ҳис қилиш катта ва қийин иш.

Яқинда Ўзбекистон сайлов округларидан бирида мени республика Олий Советига депутат қилиб сайлашди. Сайловчиларга нисбатан зўр ҳурмат билан ўз бурчимни бажараман. Сайловчилар олдидаги навбатдаги ҳисоботга нақадар ҳаяжон билан боришимни билсангиз эди. Маиший турмуш масалаларига аралашишга, бошқа депутатлар билан бирга республика аҳамиятига эга бўлган ишларни ҳал қилишга тўғри келади. Сайловчилар эса масала ҳал қилиндими? Бажарилдими? Текшириб кўрилдими? Ҳаммасини аниқ билишни исташади.

Бу ўринда юзаки гап ёки қуруқ ваъда билан иш битмайди. Халқ мени ҳокимиятнинг олий органига сайлаган экан, унинг наказларини шараф билан бажаришга мажбурман. Ана шундай туйғуни ўқувчилар конференциясида ҳам (у қаерда ўтказилишидан қатъий назар) ҳис қиламан.

Чет элларда биз совет адабиётчиларига кўпинча пропаганда олиб борасизлар, деб таъна қилишади. Мен ҳеч қачон пропагандистликни ўзимдан соқит қилмайман. Шуни фахр билан айтаманки, мени Ленин комсомоли тарбиялади. Мен Ленин партиясининг аъзосиман. Ҳеч шубҳасиз, пропаганда иши олиб бораман. Нега ҳам шундай қилмай? Ахир мен яхшиликни пропаганда қиламанку! Ахир мен ер юзида тинч, бахтли ҳаёт бўлиши учун пропаганда қиламан. Мен ўзидан қулчилик кишанларини соқит қилган совет кишисини куйлайман. Мен келажак ҳақида, бугунги қувноқ кунимиздан ҳам яхши бўладиган келажак ҳақида куйлайман. «Мен тонгни куйлайман!» Шеърий тўпламларимдан бири шундай деб аталади. Агар буларнинг ҳаммаси пропаганда бўлса, бундан буён ҳам тонгни, ёруғликни, орзу-умидни пропаганда қилавераман. Яна янги китобларим дунёга келади, уларнинг қаҳрамонлари она еримнинг янги кишилари бўлади деб умид қиламан.

Мен ўзимдан қиёс қиламан, шеърсиз — яхши шеърсиз яшаш мумкин эмас. Агар менинг шеърларим орасида ақалли бир шеърим киши қалбининг йўлдоши бўлса, демак ўз мақсадимга етишган бўламан. Ахир ўша меҳнатинг беҳуда кетмаётганлигини тушунсанггина бахтли бўласанда, киши.

Қалбим сизга, одамлар! Сиз учун тонгни куйлайман!

(АПН).

ҲАР ТЎҒРИДА

ЮРАК МАДАДКОРИ

Ғарбий Германия клиникаларидан бирида пенни катталигидаги юрак стимулятори такомиллаштирилди. У электрон воситасида ҳаракатга келиб, заиф юракларга кўмакчи сифатида ўрнатилади. Уни 40 йил давомида кўкрак қафаси устидан зарядлаб туриш мумкин.

НОЁБ ОПЕРАЦИЯ

«Гуанмин жибао» (ХХР) газетасининг хабар беришича, Юньнань вилоятига қарашли Кунминь шаҳрининг 1-шифохонасида гардиш аррада эҳтиётсизлик билан ишлаб, ўнг қўли билагидан узилган беморнинг қўли қайта тикланган. Бемор бахтсиз ҳодиса рўй берган вақтдан 13 соат ўтгач шифохонага келтирилган, бу вақт ичида ярада ириш бошланган. Узилган кафт жиндаккина тери ва юмшоқ тўқимада илиниб қолган.

Шифохона врачлари ўлган этмускул ва терини кесиб ташлаб, пай ва қон томирларини улаганлар, кейин аввал физиологик суюқлик билан, сўнгра эса донор қони билан сунъий циркуляция қилишган. Бемор тўрт ой давомида назорат қилиб турилган. Ҳозир у бармоқларини қимирлатади, овқат олади, ёзади, айни вақтда эса стол теннисини машқ қилмоқда.

АВТОМАТ КОЛЛЕКТОР

Лондон метроларида электрон автомат коллекторлар ишга туширилди. Мазкур жиҳозлар йўловчиларнинг ўз қимматини йўқотмаган билетларига кўра эшикни очади, акс ҳолда йўл тўсиқлигича қолади.

Расмий кишиларнинг хабар беришича агар билетлар эскирган бўлса, дарвоза очилмайди, билет йўловчига қайтарилади ва маслаҳат учун станция ходимига ҳавола қилинади.

ЎРМОНЧИ ФОЖИАСИ

Аргентина ўрмонларининг бирида дарахт кесиб турган ўрмончи, тасодифан, устида пума (ёввойи мушук) ухлаб ётган дарахтни кесиб қулатганида ғазабланган ҳайвон уни тилка-пора қилиб ташлади. Ёрдамга шошилган дўстлар етиб улгуришмади.

Москва «Ромэн» лўлилар театрининг пойтахтимиздаги гастроллари муваффақият билан бошланди. Меҳмонларимиз тошкентликларга биринчи бўлиб И. В. Хрусталевнинг «Қайноқ қон» музикали драмасини кўрсатдилар.

Суратда: спектаклдан бир кўриниш.

А. Абалян фотоси.

НАЗАРИЙ КОНФЕРЕНЦИЯ

Куйбишев район партия-хўжалик активининг «Якка бошчиликнинг ленинча принциплари ва омма» деган мавзуда назарий конференцияси бўлиб ўтди. Конференцияда Тошкент медицина институти КПСС тарихи кафедрасининг мудири, тарих фанлари кандидати А. Ф. Водолазский «Илмий коммунизм асосчилари якка бошчилик принципининг моҳияти ва мазмуни тўғрисида» доклад қилди.

Шундан сўнг экскаватор заводи директори Н. И. Глиндад, «Ташсельмаш» заводи касаба союз комитетининг раиси И. А. Самарцев, Тошкент кабель заводи партия комитетининг секретари Г. И. Мурский ўртоқлар қўшимча докладлар қилдилар.

ҒАЛАБА ВА МАҒЛУБИЯТ

ФУТБОЛ

ЧИРЧИҚ. Маҳаллий «Химик» футболчилари ўтган куни навбатдаги учрашувни Андижоннинг «Спартак» командаси билан ўтказди. Бу матч ишқибозларда яхши таассурот қолдирди. Ҳар иккала команда ўйинчилари чиройли ва мазмунли ўйин кўрсатдилар. Чирчиқликлар ҳисобда олдинда боришди. Андижонликлар эса қувиб етишга ҳаракат қилишди. Айниқса иккинчи тайм жуда кескин ва шиддатли ўтди. Иккинчи тайм бошланишидаёқ «Химик» ҳужумчилари ҳисобни 3:1 га етказишди. Спартакчилар бир тўп киритиб фарқни яна камайтиришга муваффақ бўлдилар. Аммо Каримов — Котов — Михайлуца комбинациясидан кейин «Химик» яна олдинга ўтиб олди. Ўйин тугашига бир неча минут қолганда андижонликлар бир тўп киритдилар. Қизиқарли ўтган бу учрашув 4:3 ҳисобида майдон эгалари фойдасига тугади.

* * *

Свердлов номли колхоз футболчилари эса ўз майдонида Навоийнинг «Зарафшон» командасидан 0:2 ҳисобида мағлубиятга учрадилар.

● ● ● ●

Чиноз матлубот жамияти футболчилари областда энг кучли командалардан ҳисобланади. Командага жамоатчилик асосида Сайфи Райимқулов тренерлик қилмоқда. У муносиб ўринбосарларсиз муваффақиятга эришиш мумкин эмаслигини яхши билади. Шунинг учун ҳам ёшларга алоҳида эътибор билан қарамоқда. Бу устоз 30 дан ортиқ разрядли футболчиларни тарбиялаб етиштирди.

Матлубот жамияти командаси ўтган йили область биринчилигида 15 та командани орқада қолдириб, чемпион бўлган эди. Футболчилар юксак номни бу йил ҳам сақлаб қолишмоқчи. Улар олти учрашув ўтказиб бирорта ҳам очко йўқотмадилар. Чинозликлар Оққўрғон район терма командасини 4:1 ва 3:1, ўртачирчиқликларни 9:1 ва 2:1 ҳисобида, Бекобод командасини 3:2, Янгийўлдаги Калинин номли колхоз командасини 6:0 ҳисобида мағлубиятга учратдилар. Команда аъзолари Содиқ Валиев, Сайфи Райимқулов, Юрий Рашупкин, Равил Абдулин, Анвар Алимов, Аҳрор Сайдаҳмедов, Юсуп Умаров ва бошқалар чиройли ўйинлари билан ишқибозлар ҳурматини қозонмоқдалар.

Н. САИДОВ.

Редактор ўринбосари
Т. РАСУЛЕВ.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

12 ИЮНДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 18.00 — **Телестудияда — меҳнат резервлари.**

Рус тилида: 19.05 — **Телевизион янгиликлар,** 19.20 — **Ҳамширалар поезди** (бадиий фильм).

20.50 — **Эшиттиришлар программаси.**

Ўзбек тилида: 20.55 — **Телевизион янгиликлар,** 21.10 — **М. Ашрафий** («Ўзбекистон композиторлари» циклидан).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 — **Фрунзе телестудияси эшиттиришлари.**

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 13/VI да кундуз **Демон** кечқурун **Дон Жуан.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА (ёзги бино) — 12/VI **Ёшликда берган кўнгил,** 13/VI да **Гули сиёҳ.**

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Қайдасан ҳозир, Максим? — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Чангда қолган гул (1 ва 2-серия) — САНЪАТ САРОЙИ, НАВОИЙ номли, «ЎЗБЕКИСТОН», «МОСКВА», «СПУТНИК», «ИСКРА» (кундуз ва кечқурун), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кеч соат 8 да).

Жангчи отаси — НАВОИЙ номли (эрталаб соат 10 да).

Аёзбобо — «ЎЗБЕКИСТОН» (эрталаб соат 10 да).

Гаврош — «СПУТНИК» (эрталаб соат 10 да).

ЁЗГИ БИНОДА

(кеч соат 9 да бошланади)

Чангда қолган гул (1 ва 2-серия) — «ФЕСТИВАЛЬ», «ВАТАН», «УДАРНИК», НАВОИЙ номли, КАФАНОВ номли (кеч соат 10 яримда).

Қуйди-чиқди бўлмайди — ТЕЛЬМАН номли, ПУШКИН номли.

Айбдор — «1 МАЙ».

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА

гастролга чиқиш олдидан хайрлашув

СПЕКТАКЛЛАРИ

12/VI да — **Биринчи муҳаббат.**

13/VI да — **Гамлет.**

15/VI да **Номаълум киши.**

Спектакль кеч соат 8 да бошланади.

ТОШКЕНТ МАРКАЗИЙ УНИВЕРМАГИДА

ЁЗ МАВСУМИГА

Хилма-хил газламалар сотилмоқда

ШОЙИЛАР СЕКЦИЯСИДА

Гул босилган ва рангли, табиий ва сунъий шойилар: крепшифон, крепжоржет, крепдешин — ёзги енгил кўйлак ва блузкалар учун.

Гул босилган поплинлар ва вискозали лавсандан газламалар — баҳорги нафис кўйлаклар ва кўйлак-костюмлар учун.

Миллий жоккард газламалар: фасон поплин, альпак, хонатлас ва бошқалар.

Сунъий шойилар: «чардаш», «мальва», «росинка», «шоҳида», «вечерняя» ва бошқалар.

Турли хил духоба, велюр — кечки кўйлаклар учун.

ШТАПЕЛЬ ГАЗЛАМАЛАР СЕКЦИЯСИДА:

Гулдор штапель полотно, штапель шотланкаси, рангли полотно.

ИП ГАЗЛАМАЛАР СЕКЦИЯСИДА

Кўйлаклар учун чит, майя, фуляртин, чио-чио-сан, гул босилган бўз. Бундан ташқари: фланель, ип трико, диагональ, тик ва бошқа хил газламалар.

ЖУН ГАЗЛАМАЛАР СЕКЦИЯСИДА

Кўйлаклар учун турли хил гулдор газламалар: ип аралаш жун кашемир, «малинка» газламаси, лавсанли «снежинка» газламаси.

Костюмлар учун соф жундан тўқилган газламалар: «верасень», «аргон», «восход», «сюрприз», лавсанли «новое» трикоси, «ударник», креп ва бошқалар.

ЭКСПЕРИМЕНТАЛ-МЕХАНИКА ЗАВОДИГА

металл конструкцияларни сварка қилувчи слесарлар, электросварчачилар, токарлар, фрезерчилар, бензорезчиклар, юкчилар

КЕРАК

Тошкент шаҳар, Заводская кўчаси, 47-уйда кадрлар бўлимига учрашилсин (6, 51-автобуснинг «Карборунд заводи» остановкаси).

ПРОМКОМБИНАТГА

ревизор бухгалтерлар (уй-жой билан таъминланадилар), **машина-ҳисоб станциясининг бошлиғи, меҳнат ва иш ҳақи инженери, экономист,** русча **машинистка**

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Куйбишев шоссе, 23-уй.

ТОШКЕНТ ЛАК-БУЁҚ ЗАВОДИГА

токарлар, слесарлар, фрезерчилар, кочегарлар, электрослесарлар, электромонтёрлар, тунукасозлар, автослесарлар, шоферлар, юкчилар, ёрдамчи ишчилар

КЕРАК

Огородная кўчаси, 9-уйда кадрлар бўлимига учрашилсин (4, 5-троллейбус, 21-автобуснинг «Огородное кольцо» остановкаси).

«ПРОМВЕНТИЛЯЦИЯ» ТОШКЕНТ МОНТАЖ БОШҚАРМАСИГА

автокранчилар, монтажчи слесарлар (ишбайга), **юкчилар**

КЕРАК

Тошкент шаҳар-32, Мересьев кўчаси, 27-уйда кадрлар бўлимига мурожаат қилинсин.

«СОЮЗГИПРОЛЕСХОЗ» ЎРТА ОСИЁ ЭКСПЕДИЦИЯСИГА

тупроқшунослар, шоферлар, гидротехниклар, топографлар

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Кафанов кучаси, 54-уй)

Энгельс кўчаси, 39-уйда турувчи **Лариса Владимировна Шалигинанинг** Чилонзор массив, 6-б сектор, 22-уй, 49-квартирада турувчи Владимир Иосифович Гарашенкодан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Киров район халқ судида кўрилади.

Циолковский кўчаси, 308-уйда турувчи **Жаҳонгир Жалиловнинг** Чилонзор массив, 10-сектор, 71-уй, 2-квартирада турувчи Раъно Шонизомовна Жалиловадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Чилонзор район халқ судида кўрилади.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА») — Орган Ташкентского обкома, горкома КП Узбекистана, областного и городского Советов депутатов трудящихся

БИЗНИНГ АДРЕС: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26-уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — 29004. Редактор ўринбосари — 25885. Масъул секретарь — 34808. Пропаганда адабиёт ва санъат бўлимлари — 31936. Партия турмуши бўлими — 26232. Саноат транспорт ва қурилиш бўлими — 33786. Қишлоқ хўжалиги фан мактаб ва олий ўқув юртлари бўлимлари — 29040. Совет ишлари, маиший ва шаҳар хўжалиги бўлими — 28761. Ахборот ва спорт бўлими — 33786. Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 34048. Эълонлар бўлими — 28142. Коммутатор — 30249 дан 30258 гача.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри.

Р. 02042. Индекс — 64969. Нашр. № 1780.